

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Modus latinitatis

Ebrardus, Ulricus

[Straßburg], 1491

Uiniam eorundem vocabulozz [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-293506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-293506)

Folium XXV

Noniam eorundem vo

cabuloꝝ frequens et inornata iteratio apud le-
dere solet audientiu. vt Tulli⁹ pbibere videtur
Et ne hoc ipm vos teneat pueroꝝ et imperitoꝝ
viciu. Ego sup quasda sententias que familiares

vsitatoꝝq; mihi vise sūt. synonyma quedā vobis conscribere me
cū decreui que licet lris inter se et aliqñ constructione distent. Ean-
dem tñ fere sententiā vendicare sibi videbunt que et vobis vt pu-
to et in quotidiano sermone et in eplis scribēdis plimū pducunt.
Si quid aut in his positurus sū hoc quod vobis qui adhuc grā-
maticā nō vt sat est accepistis difficile intellexero. Ego vt vocabu-
loꝝ pstructionūq; potestate atq; explanationē aliqñ adūciā cura-
bo. Vos em̄ qui sedulo grāmaticē studetis cupe eiusdē finē cōse-
cutū iri qui indebite recteq; dicēdo psistit. Eā em̄ ob re arti stude-
mus grāmaticē. vt ea que intra nos p̄cipim⁹ vel loquēdo vlt scribē-
do recte palam faciamus. Et primo sup ea quib; diuinū auxiliū
imploꝝare possumus.

¶ Hoc ver libe vns sein hilff vñ gnad. De⁹ oipotēs grām suā nos
bis impedere dignet. de⁹ nob sit adiutorio. P̄ oīs res n̄ as secū
det. In negocijs icept⁹ assit nob altissim⁹. altissim⁹ vos annuat n̄ r̄
De⁹ rōes n̄ as gubnet. De⁹ clementissim⁹ desiderijs n̄ r̄ faueat.
De⁹ i adiutoriu n̄ r̄ intēdat. pp̄it⁹. Deus negocia n̄ r̄ fortiter feli-
citer. De⁹ res n̄ as sustineat. De⁹ reb; n̄ r̄ sine felicē pcedat. orna-
tius d̄. De⁹ sit nob adiutorio. q̄ de⁹ det nob adiutoriu. nā ponere
duos d̄ios in pstructione adq̄sitiua ornatū eē puto. Dicim⁹ ei. Id
mihi est saluti. Tibi hoc ē piculo. Ego tibi sū impedimēto. h̄ erit
tibi i gminie. Res ista vob ē decori. Sū viuere nob ē honori. et tñ
dicimus. In negotijs inceptis assit nobis altissimus.

Assit

¶ Accipimus assit vt tñ valet sicut adiutorio sit. Et i h̄mōi signi-
ficatōne eo sic v̄tinur. Ego tibi oibus in reb; affui sp. Te oratus
velim vt hodie mihi assis. J̄ r̄ dicimus. Scrip̄tis assit nob grā-
tia. et scribit p duplex s̄ modernoz moꝝe s; orthogran̄tiā q̄ssimū
pingunt illud per d̄ hoc modo ad sit legunt nihilominus assit.

E3

47 XXXIII
 Afferit em̄ omnē ppositā dictionē scribi debere in cōmutat̄ cara
 cteribz. Precipiūt itaq; scribi ad sum̄ nō assū. inlustris z non illu/
 stris. inligat z nō illigat. inmania nō immania. inluxit nō illuxit.
 Sed pceptū illud indices magis abolefcit. Deys ea rōne dicit̄
 q; cūcta videt z poete his terminis deus atq; diu? indifferenter vtū
 tur. Nos aut̄ deos pperuos eē dicim?. Diuos aut̄ ex hoibz crea/
 tos. Putabāt em̄ gentiles q; nōnulli hoies ppter suaz p̄tutuz ex
 cellentiā p̄ mortē inter deos collocarent. q̄s tūc diuos appellabāt
 Ich hoff in got. In solo deo p̄fido. in deo spes tota mea repōsi
 ta est. Solus em̄ deus est in q̄ fiducia habeo maximā. Spero de
 um adiutorē. id certū mibi p̄cipio in euū nūq; altissimū medere/
 licuz. ¶ Interest inter fiducia z p̄fidentia. Fiducia in bono est.
 Confidentia in malo. Dicim? em̄. Ille in p̄claris suis virtutibz fi/
 ducia habet plurimā. Iste p̄ditissim? in suis fallacijs p̄fidentiaz
 habet nimia. Cōfundit̄ nōnunq; ista d̄ntia. ¶ Euū est etas p̄p̄
 tua cui? neq; inittū neq; extremū noscīt. Antiquissimi dicebant ab
 euo euitas euiternus. ¶ Interest inter euū z tps vt quidā volunt.
 Euū tm̄ stabile dicūt z infinitū. Tps p̄o mutabile atq; finitū.

Fiducia
p̄fidentia

Euū
euitas

Euitnū
Tēpus

p̄pitiari

Als ich i dich hoff alinechtiger got also ver las mich nit. Ut i
 te deus clemētissime p̄fido ita me nunq; d̄reliq; s. Fac mecū ops
 deus vt sicut in te p̄fido tua iugiter p̄tione defendas. Sic spes
 sūma in te mea o de? repōsita est ita mibi p̄pitiare. Adiuua me d̄s
 qm̄ in te spero p̄stanter. ¶ P̄pitiari idē est qd̄ misereri. Et p̄pici
 atio. i. misericōdia. Spes vocata est q; sit pes p̄grediendi. Dicit̄ autē
 spes q̄i pes. z ecōtrario d̄r desperatio q̄i ibi desit spes. Itaq; q; spe
 rat nō q̄escit sed p̄git longius. qui p̄o d̄perat stat ne lōg? p̄gredit̄
 So got hilf. oder so got wil so wil ich mein lebē ander? schi
 cken. Deo annuēte alr post hac vitā meā instituum: Diuino mibi
 succurrente auxiliō aliud deinceps vite gen? cōplectar. aliā dein/
 ceps vite formā induā. Fatīs annuentibz vitā hāc inhumanam
 abijciā aliāq; sectabor diuino mibi subueniēte numine. Dores
 veteres altissimo volente mutare mecū statuo. Vita in duplici si
 gnificatōne inuenit̄. significat em̄ aiām ea q; ipa vim atq; vigorez
 teneat nascendi atq; crescendi. Itaq; hoīem mortuū vita defūctū
 dicimus. Significat etiā mores z habitus hoīs z ita accipimus

Folium XXVI

Aliam deinceps formā induam satis annuentib. Terentius in
adelp. Deniq; in picere tanq; in speculū vitas oim iubeo atq; ex
alijs sumere exemplū ibi Itē dicimus. huius vitā laudo. Regi no- **Fumen.**
stri vitā probo Itē dicim. Illud in vitasparz legit. ¶ Fumen si
gnificat nutū dei. vt ait Pūstia. Sed mihi visum est poti⁹ signifi
care imperiū siue prāte dei. Eū dicim. Aliam deinceps vite for
mam induā satis annuentib. loquimur more gentiliū. Pōvt no
stra sit sentētia qualis illoz fuit. sed eoz verbis aliud nos senten
tie pondus imponim⁹. Hos em̄ p fatū diuinā pstitutiōem intelli
gimus. i. quicqd deus fieri statuit. Ipsi at p fatū sentiebāt qdqd
dij essent effari itaq; dicebant fatū esse quicqd futurū iu piter fan
do prediceret. Preterea aiebant fata eē inutabilia. Dicit em̄ Vir
gil. in. ij. Geoz. Felix qui potuit rerū cognoscere causas. Atq; me
tus oīs z inexorabile fatū. Subicit pedib; Duidi⁹ de tristibus:
Ratio fatū vincere nulla potest Seneca de solatiōe ad Paulinū
Immutare fata nō possum⁹ stant dura z inexorabilia. Itē a fatuz
descendit hic z hec fatalis z le. Dicimus em̄ Princeps iste morte
fatalem obiit.

Ich wil priester werden ist es mir geschaffen oder wil es gott
Sacerdotij cōplectar munus si desup datū erit. Ad sacerdotij p
pediem dignitatē aspirabo si fata pcedent. Altissimo fauente sa
cerdotij officij q̄ primū subibo. Prespiterij sectabor statum si se
fata inexorabilia prebebūt. ¶ Munus in triplici inuenit signific
ficatōe. ¶ Primo significat donū itaq; dicim⁹. Lues suo princi
pi munera preciosa ptulerūt. Item Ego te peto vt mun⁹ hoc gras
te suscipias. In dediminutiū muniūculū. Secūdo significat
onus. Tercio officij vt in tali orōne. Ego tūc oratoris munus
gessi. qd tūc valet. Oratoris officij fungebar Dicunt munera ob
sequia que paupes diuitib; loco munez solūt. ¶ Sacerdos. i.
scūs vel sacratus z nō vir dicitur sacerdos solū verūciā mulieres
vt sancte etiā merent dicitur sacerdotes. Dicim⁹ Et erat virgo illa sū
ma sacerdos in hoc cenobio. Et a sacerdos venit sacerdotium
Exorabile est quod orōne facile vinci potest. ¶ Inexorabile ē qd
oratiōe aut prece vinci non pōt. Dicim⁹ em̄. Is se nobis exorabi
lem prebuit. Itē dicimus. Te igitur petim⁹ humilime vt hacin

Mun⁹

nobis te exorabilem prebeas.

infestus
Superi
Inferi
Sot der almechtig hat mich erledigt vñ dē gewalt miner feind
Deus immortalis e manibz inimicoy meoy me liberauit. Deus fe
cit vt oim inimicoy meoy machinas despicerē. Deus ops clemē
ter effecit quo min⁹ infestoy meoy cōplicitas ptra me inalescet Et
infestus ta. cii. vulgariter grem. Ab aduersantiū meoy iniquitate al
tissim⁹ me saluauit. Eā a supis obtinui grām vt inimicoy nemo
me expugnare possit. Deus ab impetu inimicoy meoy secuz me
effecit. Deus fecit me hostiū incursum formidare. ¶ Eū dicimus

Eā a supis obtinui grāz. Per supos intelligim⁹ factos z electos
dei aut etiā ipm deū Silt p inferos intelligim⁹ demones z eos q
inferna incolūt. p̄terea d̄r in simbolo fidei Athanasij. Descendit
ad inferos tercia die resurrexit a mortuis. i. descendit ad eos q̄ i in
ferno habitāt. ¶ Est p̄terea cōsiderandū q̄ gētilitas pluralitates
posuit deoy z demonū quos supos inferosq̄ appellabāt. vñ Qui
dus meth amorphoseos. Aspiciūt oculis supi mortalia iustis.
Nos p̄o mutatis significatis gentiliū dictis vocabulis p verita
te z n̄o vtimur arbitrio. Sūt itaq̄ xp̄iani q̄ deos sibi suffragari
petunt nec ita est loq̄ falsū z erratū si electos dei significare volūt.
nā natura vt ait Boeti⁹ de sola. phie. Unus tm̄ deus est p̄tic pa
tine aut nō repugnat plures esse deos.

Clemēs
Carcer
Ich bit dich almechtiger got dz du mich vñ der gefencknyß er
ledigt. Te misericōiartū patrē obsecro vte carcere mecripias. Eya
fac pater clemētissime vt cōpedes discutiant mei. O deus digna
re mea vinculis maximis absoluere. ¶ Clemēs z misericōis deus
dictus ab eo q̄ luat. i. p̄tegat z tueat. Carcer est in quo custodiūt
noxi dictusq̄ eo hoies includant z est singulari numeri. ¶ Car
ceres aut̄ pluralis tm̄ locū significat vñ caballi ad currendū emit
tunt. z ita vt̄ Virgil. eo primo Georgic. Ex q̄ claret dici debere.
Teneor carcere. Non aut̄ Teneor carceribz. z minus artificiose
dicit̄ Iste iacuit in carceribz.

¶ De his quibz amicitia z ea que circa amicitia
versantur explicare possumus.

3 Du bist ein anfenger vnser freuntschafft darumb bin ich dir
geneigt. Tu nostre amicitie auctor es eā ob rem plurimū tibi asq̄

Solium XXVII

ficior. Quod nostre mutue beniuolentie ortus origo ideo totum me tibi
 accommodo. Tuis me votis libenter subiecto quem necesse est necessitudo
 dinis noui inuentore. Merito tuo me a te coapro cum tu quem ille
 sis qui primus familiaritatem nostram struere statuisti. Amicitia enim
 tus quod alteri bene volumus sui gratia. Inde venit amicus non me virtutis.
 Sed amator proprie turpitudinis est vocabulum. Dicimus enim Intem
 peras iste vini amator est. Amasus est quod ad turpes amores proprie
 Ita etiam amasia. Et his duobus ultimis vocabulis in malo utimur
 Necessitudo in predicta oratione per intima amicitia accipitur. Nam ne
 cessarium meum appello amicum sine me quod unum posse non puto et eo quod
 mihi orationibus meis necessarium arbitror. Dicimus Te non ut amicum
 modo sed ut necessarium meum colere teneor. Inter auctorem et actorem
 hoc interest. Actor dicit orator quod causa agit quicquid est vulus et
 corporis agit. Auctor idem est quod fatorum poeta. Ceterosque operum
 ditores auctores vocamus denique quod facit aliquid opus quod egit bellum pa
 ce et quicquid aliam rem auctorem dicimus. presertim eos auctores vocamus
 qui sunt primi et principales siue quod sunt origo in aliquo negotio. Di
 cimus itaque Cesar huius prelii auctor. Ite huius puertus principium
 papa auctor exstitit. Ite tu es auctor hanc discordiarum. Ite Sando
 me huius belli auctor non esse. Ite qui mali huius auctores sunt omnibus
 palam esse puto. Preterea auctor hominem significat in quo est vis po
 testas siue dignitas frute quare rem autenticam facere potest
 Ich wil fleys haben das vnser freuntschafft belei. o. d. g. Lu
 rabo quo minus nostre beniuolentie glutinum dissoluat. Deum siquidem
 est amoris nostri copulam in dies magis confirmare. Equidem necessi
 tudinem nostram perpetuabo. Luperem familiaritatem nostram nonnunquam
 dissolutum iri. In dies noctesque sum mope studeo ne unquam amicitie no
 stre glutinum dissoluat. Quo minus per ut non ornatissime perferimus
 dicendo. Ego curabo quominus fiat quod iste omnium sceleratissimus intedit. quominus
 Ite Tu fecisti quominus rem cupitam ademptus. Ite Ego faciam quod Beniuo
 minus me possis oppugnare. Beniuolentia dicitur hac ratione quod per eam al
 teri bene volumus. Beniuolus autem est quicquid alteri bene velle. Beniuo
 solet. Familiaritas amicitia dicitur que inter eos est quod sibi fauet tanquam
 illi qui de eadem sunt familia. Ex his iam superius dictis satis palam familia
 est qua ratione illa quatuor vocabula differunt. Beniuolus. amicus. ritas

amicitia
 amator
 amasus
 necessitudo
 do
 actor
 auctor

Eodem familiaris. necessari. ¶ Equidē in duplici pōt haberi vſu. capis
tū aliqñ p ego quidē. vt ibi. Equidē necessitudinē nostram perpe-
tuado. Equidē rei huic opam dedi. Capis etiā nō nunq̄ pro qdē
Dicimus itaq̄ nō incongrue. Tu equidē rempublicam fundit̄
euertisti. vbi equidem nō tū valet q̄tū ego quidem.

**Keyn zeit oder keinerley ding mag zu erstoe. en vnſ r freuntz
schafft. Nulla vnq̄ res ptra amoris nr̄i p̄suetudinē inualeſcit q̄
minuere eandem posset. Nulla locoꝝ longinquitas facram inter
nos beniuolentiam diſcūtiat. Nulla fortuna nec prospera nec ad
uerſa familiaritatē noſtrā tollere valebit. Nullū tempus q̄tumli
bet etiā longū mutuū inter nos fauorē em ſeneſcere facit. Nescio
qd̄ accidere posset qd̄ aīos noſtros inter ſe p̄iū. r̄ſſimos poſſz ſeꝝ
parare. ¶ Longinquū plerunq̄ loco attribuiū ſeu locoꝝ diſtan-
tie. Dicim̄ em̄. Nouitates ille elōginquis terris ad nos pueniēt
Vidi p̄ginem de longinquo fonte aquā p̄nectantem. Itē illō ad
longinquos terre fines vulgatiū dicit. Item in euangelio dicitur
Et abierūt in regionē longinquam. Cū dicim̄. Nullū t̄ps q̄tum-
libet r̄ longū mutuū inter nos ſeneſcere fauorē faciet. ¶ Intelligi-
mus p̄ſeneſcere nō duratōez ſed deſitionē ſeu defectū. Plerunq̄
em̄ ſeneſcere. p̄ deſicere ſeu decreſcere accipit. Inquit em̄ Sene-
Demoria beneficiorū ſeneſcere nō debet. Itē Arestol. Animas
lia multi coitus cito ſeneſcunt. Item dicim̄. Cū in hoie vicia ſeꝝ
nescūt. hoc e deſiciunt. Sola auaricia iuueſcit. hoc eſt augetur**

**Lōgin/
quitas**

ſeneſcē

**iuueneſ-
cit
Quantū
libet**

gratificari

¶ Ich hab des petern lieb wolentpfundē oder bewert. Petri er-
ga me gratificā d̄iā im ſane exploratū habeo. Nūc exp̄ ſū ſat̄ q̄l
in me iohis ſit amoris p̄iūcio. Sat habeo q̄lez vt vdalric̄ mibi
ferat amicitiam huī in me fauor minime fallit. ¶ Gratificari pro
prie idē eſt q̄ bñſicia p̄ferre vt deī hoībz gratificari dicim̄. Dicit̄
mus itaq̄. Ego curabo die nocteſq̄ tibi gratificari. i. bñſicia cō-
ſerre. Sat ſin copatū eſt a ſat̄. r̄ ſic ſat̄ ē. i. ſufficit. ¶ Anim̄ p̄ vo-
lūtate ſepenumero p̄ferim̄ dicētes. Am̄ tuū tūc ignorabā. i. volū-
tate tuam. Itē dicim̄. Anim̄ mibi ē beari. i. volūtate. Itē erat. nūc

Solium XXVIII

anim' ille d'ire domū. Jte. Anim' impatoris e' ire ad turcos
Ich mein dz sey nicht ein rechte freundschaft. o. d. g. Amicitia
 am illa' ficitas mecu' reputo. Estimo huc sese amicu' mibi simlare.
 Jste mibi visus est sui gra' me amasse. Timui sp' meli' multa esset
 qua' iste iactaret amicitia. Du' erga me familiaritate no' pbatam
 habeo. Aiciacia qua' nob' iste o'ntat, vera' esse no' puto. Simularez si
 mulareh' d'nt. ¶ Simulare a silis veit z e' aliqd' par' facere. vt ibi
 Simulabo eu' viro sapiēti q' edificauit sibi domū supra petra' Jte
 dicim'. Ego curabo me optis' stutib' vobis simulare. Jte dicim' simulare
 Probis te simila no' reprobis. ¶ Simulare aut' p' u' est ostēdere v'
 fingere qd' q's no' est. Sed dissilare e' occultare qd' q's est. Inquit
 em' Tulli' in officijs. Ficta oia celeriter tanq' flosculi ceciderūt
 nec silatū q'q' p' te dicitū Salomō in puer Silator ore decipit simulare
 amicu' suū. Jte Lardo inqt. Qui simulat p'bis nec corde e' verus dissilare
 amicus. Tu q'z fac sile sic ars deludis arte. Jte Quid' de arte ama
 di. Sepe em' fere cepit simlatoz amare. Dicim' itaq'. Ille p'bitatez
 silat. Jste fallacias suas dissilare nouit. Jte artificiosū z rez oim'
 gnarū se sp' silare solet. Est preterea aiaduertēdū. Simultas est si simltas
 era amicitia aut latēs odiū z venit ab hoc noie simula. ¶ Est em' simlta
 simulta vermis latens intra cornua arietū qui dum mouet ariez
 tes se tunc cornibus petunt.

Ich hab dich vō kintheit auff lieb gehabt od' des gleichen. Us
 q'tene is annis te admodum dilexi. Ego vsq' ab adoleſcentia te
 amare cepti. Usq' ab infantia te mibi amozē p' iunxi. Usq' a cuna Lactēs
 bulis te charissimū mibi habui. Usq' ab ineunte etate libenter ti Infans
 bi seruiui. Usq' a primis temporibus nostrē erat, a de quib' me adolesci
 moriam accepi fui te beniuolentia p'secutus. ¶ Inter lactentem z
 infantem puerum adoleſcentem hoc interest. Lactens est cum
 adhuc natus laciet z matris sugit vbera. ¶ Infans est nat' q'diu Puer
 p' etatem fari no' potest. Unde ps. Et ore infantium z lactentiu
 p'fec. st! andem. ¶ Adoleſcens aut' est q' iā creſcit in virū magn' us.
 Dicit aut' adoleſcens ab adoleo qd' idē q' accresco. qz in op'ia est
 creſcentia. vel quia ad gignendū est adultus. ¶ Puer medi' est in
 ter infantem z adoleſcentē. ¶ Primis tamen tribus vocabul' n'
 totiens p'miscue vt imur cum dicimus. Te admodum dilexi.

admodū

Luna
bulum
Line

moneo

obseruare

bacten⁹
huculq;
Eoulq;
vscmō
mirifice
Quō p̄mū
q̄p̄mū

Admodū em̄ valet sicut valde. Dicim⁹ em̄ Vir admodū ornat⁹
Admodū fortis. Admodū debil. Admodū int̄pans. Admodū
sciterus. Admodū iustus. Luna bulum lecti sūt in q̄b⁹ infātes ia
tere p̄sueuerūt. vel loca s̄m̄ Seruū in ābus nascunt⁹ dicta q̄i c̄s
nabula. Nam sine grece. i. eniti. put idē est q̄ parere. Lune p̄o
vbi iacent infantes.

Ich erman dich der fr̄tscafft die wir von kint̄beit vff gehabt
haben oder des gleichen. Eius te moneo amicitie quā a lactea
etate mutuo seruauim⁹. Vellein quā bactenus seruauim⁹ te fami
liaritatē nostrā recolere. Euperē veteris nr̄i necessitudinis mēoz
existeres. Qualis vsq; modo inter nos sp̄ grata fuerit cōuersatio
vellem mente tua resumeres. Itē moneo v̄sitate ḡm̄ regit. Dic⁹
mus. Te oratū velim vt me hui⁹ rei moneas. Itē Vos illius mo
neo. Itē Tu me comedere monuisti. Itē Peto moneas p̄ceptoz
rū b̄nficioz.

Obs̄eruare idē est q̄ diligenter seruare. Ita in bo
no accipit. vt tibi. Et te moneo amicitie quā a lactea etate mutuo
seruauimus. Itē qui mandato dei obseruauerit salu⁹ erit. Aliqñ
obseruare in malo repit̄ z est aliqd̄ carpēdi. arguēdi v̄l increpādi
grā p̄siderare Ita dicim⁹ iudeos. Verba xpi obseruasse. Itē dici
mus. Tu facta mea obseruare sūmope sp̄ laboras. Itē dicimus
Te dep̄cor ne p̄ba mea obserues. Itē dicim⁹ Te rogo nererū me
arū curiosus sis obseruator.

Deinde p̄siderandū est q̄ his ad
verbis p̄miscue v̄i possum⁹. bacten⁹. huculq;. eoulq;. vsq; modo.
Als ich dich am erste an sab vermeindt ich dich lieb zu haben
Quom p̄mū te vidi in amicitia tuā exarsi. Quo tpe mibi cognis
tus fuisti eodē mirifice diligere te cepi. Quom p̄mū te sū allocut⁹
in amore tuū sū p̄ue. sus. Mirifice aduerbiū. z p̄oit p̄ miro mo
do. q̄ sic vtimur. te mirifice diligere. Itē mirifice oēs decepti. Hic
mirifice piculis oibus euasit. Dicere debem⁹ Quom p̄mū
p̄o q̄p̄mū in tali ozone. Cū p̄mū te vidi in amicitia tuam ex
arsi. Nam q̄p̄mū valet tñ sicut valde p̄mū. Inepta em̄ est et
oio illa. q̄p̄mū te vidi in amicitia tuā exarsi valeret em̄ illa. val
de p̄mū te vidi in amicitia tuā exarsi. S̄zeo ita vtimur. Quom
p̄mū ita arripuissem hostilitas me incescit. Quom p̄mū venissem
Quom p̄mū audissem obstupui vehementer

Solium XXX

Ich mein got hats woellen haben das ich dir fruntlich wer.
Diuino auxilio effectū puto vt tibi me beniuolentia iungerē. De
us id voluisse mihi psuasū habeo vt tue me familiaritatis adijcere **psuasū**
Fata in his Mensisse arbitris vt amor mei te facere picipē. Per
suasum habeo ornate p ego puto pferim. Dicim⁹ em q romano **psilius**
rū impator vir illustis sit psuasū sp mihi habui. Silt dicim⁹ q **psilius**
in hostes iā eundū sit. Ad possum satis psuadere mihi. Dint cō
siliū z psiliū. Nam psiliū est puerus senator p pfiendis psilij
Consilium aut est inquisitio de aliq contingenti propter rem ali
quam consequendam.

Ich mein du hast mich fast lieb. Id mihi psuasum habeo me
amore vehemēti a te cōplecti. Hac tueor opione a te vehemēt me
adamari. q me sup modū ames mēs mihi dictat mea. q mihi sū **adama**
mope faueas minime dubito. Licet adamare idē sit aliqū q a **re**
matorie amare. vt iste amicā suā adamat. Inuenit nihilomin⁹ ad
amari in rebonesta. vt ibi Hac tueor opinione a te vehemēter a
mari. z qz amasij seu amatores amores suos frenare nesciūt. ea d
re plerunqz ad amare dicunt.

Das ich also trewlich mit dir redt dz maht vnser freuntschafft
oder gutwilligheit. Dō tā fidenter te alloquor pbata inter nos a
micitia effectit. Amicitia quā inter nos sp maria z imarcessibiles
pceptat⁹ sū. Id mecū facit q te his sermonibz puenire non formi
do. Tuus erga me pbatus anim⁹ causat vt quēadmodū mihi tū
bi loqui audia. Ego vt amico lz te alloq mecū statui. Dnarius dō
His te sermonibz puenire nō formido. qz His sermonibz non for
midote puenire. Lausa est. qz oratiozē orō finia in pū finiti mo
di qz in pū infiniti modi. Quare curandū est vt frequēt⁹ ordē
in verbū finiti medi terminem⁹ ornatus itaqz dicim⁹. Cupio vt
id facias. qz Cupio vt facias. Silt ornati⁹ dō. Dare tumere inel
pit. qz Dare incipit tumere. Itē id mox efficerē duximus. qz Id
mox duxim⁹ efficerē. Silt Xps nos ab inferis redemit qz Xps
ab inferis redemit nos. Hoc pceptū auctores maximi si mope
obseruare soliti sūt. nō tū sp in pū finiti exire debet orō. opiet eis
orōcm tū in verbū finiti vt patuit. tū in aliqō aduerbiū venistū.
tū in adiectiuū. tū in signū aliqō yle. De aduerbio ad modū Itē.

in me insurrexit quidē rebe mētissime cura id pectus meū exagit
tat impetuosissime. Id reipublice seruit in defesse. Miles ille bo
nū publicū defendit curatissime. Vgi dicit oia disertissime De
adiectiuo. Ego te mihi sp habui carissimū. Iste iures tuas lau
dat eximias. Tu comissisti opus insigne. Tu videri oim doctiss
mus. Tu mihi restulisti per q̄ gratam. Hi sūt maiores optimi.
De signo vli. Quere magis diligā scio'neinē Qui moribus tuis
par sit viuit nemo. Iste hoim labefactauit oia. Miles ille strenu
us hostiū machinas deiecit. Qd volūt petētes agunt oēs. Talis
em̄ finitū debita r̄ pcinna mutatio ad modū ordē illustrare solet
vt ibi Verito p̄tutes ipas maxime faciam? cū ipē quide sint sine
quibz bre viure possit nemo. Preterea q̄cūqz his copio'us est atz
illustis cū sumis laudibz p̄sequit sp accuratissime.

Facio Ich wolt das du mich also lieb heatest als ich dich. Vellē pa
ri mihi amoze r̄nderes. Facit altissim? vt tātū me facias q̄ra te fa
cio. Utinā mutua eq̄ q̄ inter nos foret beniuolētia. Luperē tanta
te amoris magnitudine me cōplecti q̄ra te p̄sequi sūm ope sp labo
ro. ¶ Facio pro estimo sepenūero ponit. vt testat Licero. Dicim?
Ego te puifacio. i. ego te parū estimo. Sili mō. Maximifacio.
Minimifacio. Latifacio. Quātifacio. Queram? etiā Quāci fa
cis fundū tuū illū. Sili dicim? Ego te sp magnificiam. Tu me
parui facere nō vereris. Iste libz suū maximifacit. i. secuz maz
gno precio habet.

labefaco Hastu zu mir ein rechte lieb so mag die niemāt yffbeben. Nū
bil tuū erga amicitā minuit si eadē est vt verā amicitā esse decet.
Amicitia q̄ te gerere mihi dic̄ si recta illa est nemo vnq̄ labefac
tare poterit. Si me (vt ais) Vere amas nihil erit qd a me auerte
re valebit. Ite labefacio. i. labi v̄ ruere facio q̄ sic vrumur. Iste hoiz
p̄ditissim? rempublicā labefactare nititur. Ite malefacio. Iste
socieratē nostrā mltis officijs roboratā labefactare curat.

¶ Got weyß das ich die rechthe freundschaft hab. Nouit altissim?
vera amicitia te semper esse consecutum. Scit deus qualis erga
te mea semper iusta fuerit beniuolētia. Qd nihil vnq̄ simulacia
teci v̄sus sim testis est mihi veritas.

¶ Als vnser vom ordern oder vnser eltern fruntlich mit eināder

Folium XXXI

gelebt habē also wollē wir mit eināder freuntlich leben. Famili-
aritatē eam q̄ maiores nostri inter se coluere inter nos obserua-
re statuamus. Ita dicere puto vt tales inter nos sum⁹ quales ma-
iores nostri inter se esse voluerūt. Senioꝝ nꝛoꝝ mutua beniuo-
lentia ad cōpandā inter nos dilectionez atq; familiaritatē incita-
mentū nobis eē debet quoddā. Eam q̄ p̄es nꝛi inter se existere cu-
rabant aꝛoꝝ vnio nobis est imitanda. ¶ Maiores nꝛos vocam⁹
eos qui ante nos fuerunt p̄ter memoriā nꝛam vt proauī abauī
Ita dicim⁹. Nos maioꝝ nostꝛoꝝ vestigia sequi pponim⁹. Silh.
Lū gesta maioꝝ nostꝛoꝝ recolim⁹. Cicero in Salust. Ego meis
maiorib; virtute mea p̄lucī vt si prius noti nō fuerūt. a me acci-
pant inicitū memoriē sue.

maiores

¶ Patres autē de primūate sp̄ intelligim⁹. ¶ Seniores dicim⁹
eos qui nos p̄cedūt sūt tū in humanis. Dicim⁹ eū. Istud p̄se-
quendū est nobis q̄quid seniores nꝛi inter se decreuerūt.

Patres
seniores

Der gar wey plicher lieb nach oder der hat wey plich lieb. Petrus
miseres colit meretricas. Iohes amouib; incumbit. Bats
the' la'c' uas adole'scēulas adamat. Virg. Quotidianis nuptijs
opaz impedit. Blires fornicarias ardet andreas. Frideric⁹ est
amator maxim⁹. Iste amasias sectari maxiope sp̄ laborat. Iste a
moib; ē cap⁹ maxis adole'scētul⁹. Iste negocijs studet veneris.
Inter amorē ⁊ amores hoc interest. Amores ad voluptates p̄tē-
ner ⁊ plerūq; ad venerē. Amor autē aliqui ad rē hōestā p̄tinet. Dilig-
gere ⁊ amare h̄ dnt. Diligere eū est alicui bñ velle etiā si nō maz
gn⁹ ai affect⁹ instiget. Ita diligim⁹ nobis nō s̄a'guie aut maxis bñ
ficijs p̄iunctos. Amare autē ē cū affectu aliq; p̄leq; aut cū affectu ali-
cui bñ velle. Hāc dñtia oñdere videt Tullī⁹ cū inq̄t. Sic igitur
facies aut vt me amab; aut quo p̄tē sū diliges. ¶ Nuptijs p̄ rā-
lationē p̄ amouib; v̄imureo q̄ in nuptijs plerūq; amores inueni-
unt. Venerē a. um. adlectim. Vel venerē ea. eū a venus. Et me-
retrice a. um. vel trice a. um. a meretric.

Amores
Amo
Dilig
Amare
Nuptie
Venerē
trix

¶ De his q̄b; aicoꝝ patrie reipublice defensio eloqui possim⁹
Der hat fleys zu beschirmē sein freund. Petr⁹ marie ope aicos
suos tueri laborat. Quo pacto suos defēder dies noctes q̄ mich a el
cogitat. Pro saluandis suoz p̄iunctoꝝ rōnib; admodū sollicit⁹.

Sollicit⁹
oscitare
cogitare
excogita

Vir. videt. Ne uicq̄ oscitat michael in suoz salute amico z. His
d'c oib; magiope. magnope. sū mope. ad uerbiat̄ vt murz p̄cinitoz
sonāte ḡa illos simplici o. pferim⁹ vt mur aut illis p diligēter nā
de p accutate. Sollicite dicit. qz solers cit⁹ atq; inquietus Quid.
Res est solliciti plena timoris amor. ¶ Oscitare dicit os apirez q̄i
de sono aut ex sopore illa significatio est primaria. In dicta at̄ ozo
ne nō pprie acc pit. ed trāslatine. p̄desidēre pigritare. aut negligere
¶ Cogitare z excogitare hoc differre vident. Cogitam⁹ qm̄ rei p̄ce
ptū simplr mente accipim⁹. Excogitam⁹ q̄nēs z p̄ceptib; simplici
ter mēte accipim⁹ aut q̄d dicim⁹ aut rōnamur.

Freq̄ns

Der bechirmer sein vaterlandt oder den gemein nutz. Iste p
saluāda patria pugnatq̄ fortissime. vt patrias ille terras sustinet
at virulr p̄liat. hui⁹ studiū maxim est republici saluare. Nil taz
arduū est qz p̄o salute cōsū subire formidet. At hoies pūi decet
res ille patrias curat. Illere publice frequēs est spec. ator. Ille p
tuendis terris patrijs nullū subterfugit piculū. Lū dicim⁹. Ille
reipublice frequēs est spectator. ¶ Frequēs tm̄ valet sicut creb. ryl
assiduus. Qñ em̄ dere aiara loqm̄ur frequēs tñ valet q̄tm̄ assidu⁹
z creber. Dicim⁹ itaq; Iste ē frequēs scolaris. Qñ aut̄ de loco lo
quimur tūc idem est frequēs qz hoim̄ plen⁹. itaq; dicim⁹. Nec est
frequēs via qz ibi mlti hoies calcare solēt. Silt̄ ea ē frequēs pla
tea qz ibi hoies frequēter p̄currūt aut puolāt. Qñ aut̄ collectiuīs
iungim⁹ tunc idē est qz copiosus. Et ita dicim⁹ frequēs gēs. frequēs
ciues. frequēs senatores. ¶ Pūi hoim̄ appellam⁹ q̄ sanguie p̄iun
ct̄ patrie est beniuolus q̄ diligētem tribuit cultū. itaq; eos b̄ bez
ne faciūt nobis pios appellamus. Pie pat. r. pi. p̄france. pie socie
pie amice. aliq̄ dicit pietatē eē amorē debitū pentib; filijs vxorib;

Sius

Der keyser schawt mer an den gemein nutzwen eygen nutz. o
g. d. Romanoꝝ impator magis reipublice q̄ pprie curiosus est.
Salutē cōem cesar reb; oib; alijs anteferre videt. vt reipublica
magisq̄ priuata obseruet cura sūma impatori est. nulli⁹ rei adeo
princeps videt studiosus q̄q; bonū cōmune indies magis auge
atur. Romanoꝝ impator cōmodis suis postpositis salutē cōem
mirifice aiā aduertit. ¶ Respublica dicit que plimos respicit. aut
q̄ plurimi vtunt. vt strate cōes. flūia cōia. par terraz. ¶ Sz res p̄

Respub
lica

Folium XXXII

ppria eōtrario dī que cōmunis est. sed que aut vnuz aut paucos res ppria
aut ptem respicit vt palliū meū res ppria est nō publica.

¶ Dicit autē ppriū q̄i porro pziuatū. ¶ Priuare autē idē est q̄ separe pprium
Antefero z antepono cū dīo ornate pstruunt h̄ pacto. Lucē p̄stā Priuare
nī p̄tuti anteferre merito nūl possū. Qui anteponi tibi possit video Antepono
neiem. Hoc oīb̄ alijs antefert. Lunctis illū singlis anteponi līz antepono
cet. Studiosus z curiosus eū gr̄is nō inornate sociare valem⁹ di
cendo. Ego rerū tuarū sp̄ studiosus eccti. Rōnū tuaz vt vilita/
tis mee curiosus sp̄ sui. Iste bonaz rerū est curiosissimus. studios⁹
curiosus

¶ Wer gemein nutz vff halt oder behelt der ist boh zu eren oder
zubryfen. Sūmo preconio extollēd⁹ ē p̄te saluator. Dyademate
dign⁹ est q̄ p̄uēda republica nullū interfugit piculū. Hos sūmo
honore psequēdos dicim⁹ qui bono cōi vigilāter sp̄ inseruier̄. q̄
cōitati magis q̄ sibi p̄sulit hic merito nobilitād⁹ veit. Quis possz
illū nō maximi facere q̄ aīaz pro salute oīm ponere non dubitauit
¶ Maximo hic donādus ē munere q̄ salute sūma diligētia pseq̄ nō
q̄euit. Dint laus atz p̄coniu. Laus em̄ vt test at. Aristo. Est ser/
mo magnitudinē virtutis elucidās. ¶ Preconiu autē q̄ p̄ exclama
tionē vel pompā alicui⁹ eminetia aut p̄tus vulgat. Preconiu em̄
a preco dī. q̄ ē rerū proclamator. Propterea dicim⁹. Hoc tibi lau
di erit atz p̄conio qd̄ nō dicerem⁹ nisi laus z p̄coniu differret.

Laus
p̄conius

¶ Patria nū substantiue accipit tū adiectiue. Substantiue acceptum
regionē notat. Adiectiue autē dī qd̄ ad patriā spectat vl̄ qd̄ patrie
ppriū est. Dicim⁹ em̄. Ego p̄p̄e diē terras patrias petā. Qd̄ bohes
mus ille crapulosus ē patriū viciū est. Qd̄ grecus ille supb̄ ē id
patrio vicio tribuim⁹. Itē patries mores s̄a eq̄dē mutu au. ¶ In
terest inter nobilē z generosū. Nobilis ex virtute. Generos⁹ ex ge
nere. vt vult Tullius. ofundit tū aliquid dīna ista. ¶ Inse uire idem
est q̄ diligēter seruire. p̄positio in ibi augere solet. ¶ Differit cura
at z diligētia. Nam cura in aīo est. diligētia in opatione.

Patria

Nobilis
inseuiri
Lura
diligētia

¶ Als der fabr vmb dy gerechtnigkeit lob vmb den gemein nutz
yberwand er dy feind. o. d. g. Ille p̄ patriā plādo hostes vniuer
sos prostrauit. Miles iste in defēdēdo rem publicā victor gl̄iosus
euasit. Sup̄auit sane is oēs q̄ iusticiā oppugnare nup̄ nō erube
scebant. Huius exercitūs p̄fectus bellādo vniuersas inimicorū

F 3

machinas discit. Sic prestando aduersantiū arma contriuit.
 Qui bonū cōmune aliq̄diu labefactare conabant om̄es huius
 fortissimis armis ceciderunt. Sic quidem patrie nostre hostes se
 rocessimos debellauit penitus. Victor generale vocabulū est q̄
Victor cuius em̄ qd̄ cupit obtineri digne sic victor appellat. Qui em̄ iam
 bonas artes acquisiuit merito victor appellari potest. ¶ **Oppu-**
gnare cū actio sociari habet. Dicimus. Ille me oppugnauit. Si
 militet. Te peto ne me oppugnes. Qui rempublicā oppugnare tē
 ptat oibus se reddit odiosum. Vident aut̄ hec duo vocabula op/
machina pugno atq; impugno sibi cedere. ¶ **Machina** p̄ue est instrum̄
 nis tamē translate pro elementis mūdi p̄ que tota mūdi fabri
Gl'osus ca p̄struit. ¶ **Gl'osus** a gl'ia dicit. Est aut̄ gl' a frequens cū laude
Gloria fama. Nō aut̄ idem est gl'ia et laus vt patet in hoc versu. Gl'ia laus
Arma et honor tibi sit rex etc. ¶ **Arma** p̄ue indumenta dicunt quibus mi
 lites in p̄lijs tegunt. Dicunt aut̄ arma ab armos eo q̄ armos
armiger tegunt. vel dicunt arma ab arcendo. qz arcunt hostes. ¶ **Armiger**
 aut̄ dicit qui dño suo arma in bello fert que sunt scutū. thorax. lās
 cea etc. Lapis tamē arma aliqui largius prout signat om̄ia instrum̄
aliq̄diu ta quibus vtī consueuimus. Itaq; dicimus. Arma scolaria
 Arma militaria. Arma fabrilis. Inde venit armo as. are. Dicim̄
 em̄. Ad legendū armatus nō sum. ¶ **Aliq̄diu**. i. p̄ longū t̄pus q̄
 sic vtī mur. Ego aliq̄diu studui gr̄matice. Petrus aliq̄diu amo
 ribus est obuersatus. Et aliq̄diu patriā nr̄am oppugnasti.
 ¶ Ich hab begir zu helfen dem gemein nutz. o. d. g. Incredibili
 adeo cupiditate rempublicā p̄firmare. Incredibile me tener desi
 deriū regnicularū seruare rōnes. Ex nimia cōmoueor auuiditate
 patriam sustinere.
 ¶ Des du mir dein sach bephlichst dz zym pr wol rechter freit
 schaffr. o. d. g. Qd̄ me rogas vt rōnib; tuis inuigilem facis sane.
 Qd̄ nostre sume beniuolentie p̄iunctōis interest. Qd̄ me negotiū
 um tuū curare hortaris hoc agere videris q̄ amicitia nostra de
negociū postulat. Qd̄ causam mihi tuam cōmendas facis equidēq; ami/
 cum rectum decet. Cum oneris mihi aliquid impendis facis vt
 te verum confidentēq; mihi amicū sentiam. ¶ **Negotium** cē tra

Solium XXXIII

rium est ocio. ¶ Est autem ocio a labore vacatio. Quidius. Ocia sitollas pice cupidinis arcus. Aliquando tamen ocio caput pro labore literario. Licero. Quid dulci? ocio lfaris. i. studio literario. Similiter dicimus. Ego ex curis maximis z ociu Philo sophie. prudenz conuolau.

Der da du von mir schreybst ob er mir halt hab vbel gethon so willich im wol thun von deinē wegen. Petrum de quo mecu egisti q̄q̄ aduersariū me illi constitueram p̄pter te nūq̄ in me amorem officij suscipiam. Barbeū quē mihi cōmendas tu z q̄ ita vis. eū humanitate prosequar. Licet petro insensus sim tū q̄ illi diuincus es bñfacere studebo. ¶ His dictionib licet q̄q̄. q̄uis tamen et si. pmiscue aliquando vrimur. vident tamē apud quosdam differentiā quandam habere. ¶ Officiū dicitur est ab efficiendo q̄ si efficiū z p̄pter decozē sermonis lra vna est mutata. vel officium virtutis est actio pro loco pro tempore pro rerū dignitate sūlibz q̄. ¶ Interest inter officij z bñficiū. ¶ Officiū earum ē personarum q̄ non possunt cessare a suis actionibus sine infamie incur su. ¶ Beneficiū autē ab his provenit qui si quid faciunt si nō facerent in infamia non inciderent. Et ab officio venit officiosus quo sic vrimur. Ille in amicos suos officiosissim⁹ sp visus est.

Ist das wir gemein nutz lieb habē. o. d. g. Si de salute civiuz curā habemus. Si cōem rem adamamus. Si nobis bono cōmuni p̄sulere placitū est. ¶ Dinare vrimur p̄sulere loco prouiderē. vt hac in re vobis consulite. hoc est vobis prouidere. Iste sibi p̄sulere hoc prouidere ignorat. Ego mihi p̄sulam. Doneo te cōsulere negligis. ¶ De his quibz amicoz patrie reipublice aut rerū aliaz impugnationē applicamus

Der ist gegen seinen freunden falsch oder vntrew oder vngeogenem. Iste in amicos ingratus est. Iste qui benefacere soliti sūt fallere nō timet. Iste amicos suos impie oppagnat. His insens⁹ est iste. q̄ bñfacere sp sibi cogitant. Ingratitudis vicio hūc p̄ diu noui. In isto eximiu ingratitudinis viciū notavi. Insignē hūc in notos suos malivolentiā plimū sp obseruavi. Ingrat⁹ dicit qui ingratus amicitiarū z p̄cepti bñficiū in memorē bñficijs que eis ipensis n̄ rñ det. ecōtra p̄o grat⁹ ē q̄ bñficioz memorē bñficijsz rñdere curat.

Ocium

Licet

q̄q̄

q̄uis

tamen z si

Officiū

bñficiū

z bñficiū

De hat mā billich in vngunst d̄ alzeit gestricen hat wider dye
 gerechtigkeit od̄ wider dē gemein nutz. d. d. g. Qui p̄terraneis su
 is infensus sp̄ fuit sūmo h̄dē p̄sequēdus ē odio. Quis mēt̄scōpos
 nō possit nūq̄ maxie echorrere q̄ crudeles man? In iusticia in iuce
 re nō dubitauit Qui in rēpublicā insurgere. n̄ verēbat̄ mea si q̄ dē
 snia est odiosus q̄ minuere equitatē ē conat? Qd̄ iste in oēm rem
 hōest ā impetū sp̄ solit? ē facere ea de re nullo cū fauore p̄sequēdū di
 cim? eū. Iste oīm imp̄ssim? patriā z ferro z igne z labefactare. se/
 dulo ē molit? id̄ circo ei fauere nō possum? ¶ Cōterranei sūt q̄ earū
 dē sūt terraz sic p̄ciues q̄ eius dē sūt ciuitatis. ¶ Infensus d̄: q̄ al
 teri? mortē morit. Veli? d̄i mēt̄is cōpos q̄ animi cōpos cū de rō
 ne ai sermone agim? Nā intellectū z rōcinatōez mēt̄i attribui?
 nō aio. Ecōtrario aut̄ affectū z volūtatē ai nō mēt̄i. Ea d̄ re dicim?
 Anim? mibi ē inire p̄lia. Nō aut̄. mēs mibi ē inire p̄lia. D̄pter ita
 discernere inter aim. mentē. memoriā qd̄ inter sit. nec licet sp̄ voca/
 bula hec p̄fundere. Ita em̄ his vocabulis vtendū ē ac si diuersa
 ip̄a notarēt. ¶ Inter? supplicii z penā h̄ interest. Supplicii cū san
 guis effusioe fit. Pena v̄o citra sanguis effusione fieri p̄t. Ita tū
 d̄rntia aliq̄n p̄fūdif cū dicim?. Iste oīm imp̄ssim? patriā z ferro z
 igne labefactare molit? ē. vtimur q̄dez ornate materia p̄ materia/
 to. Sillr ornate dicim?. Pes corea tei? p̄ eo qd̄ est pes calceo tes/
 ctus. Duco pro estimo aut̄ puto p̄ferre possum? dicēdo. frutes sū
 mis laudib; atq̄ p̄conijs p̄sequēdas ducim?. i. estimam?. Sillr q̄
 senar? p̄sequēdum duxerit id̄ nob̄ subterfugiendū nullo mō erit.
 ¶ Echorre idē est q̄ expauescere. vt hoc inhumanissimū facin?
 echorro sp̄ z exigit accusatiū. Abhorreo aut̄ plerūq̄z ablatiuum
 Vrego ab hoc inhumanissimo crimine sp̄ abhorru.
 ¶ Als der hob zu eren ist der den gemein nutz betrabt. also ist er
 vast zu achte d̄ wider dē gemein nutz ist. Quēadmodum his qui
 bonum cōmune taluat sūmo honore afficiendus est. ita supplicio
 maximo persequendus est qui eidem obesse curiosus est. Si his
 qui rempublicam exigeret laborat laude maximo adorandus est
 illam corrumpere visus fuerit vituperio maximo deturpandus
 est. vel annihilandus est.

p̄terrāe?
 infensus
 Venti
 Cōpos

supplicii
 Pena

echorro
 Duco

Solium XXXIII

Der virgili hat den micwaffen getodt. Virgil. armis hūc in-
 terfecit. Virg. inimicū suū cladio transsodit. Is armis virgilij
 lauciatus mortē obiuit. Luventa virgilij manū vitam huic ademit. **Ducro.**
 Virgilij diro haste mucrone vitā huic abstulit. Itē mucro p̄ an-
 terior est cuiuslibet teli aut ensis. Ornati dicitur Armis interfecit. q̄
 cū armis interfecit. Nā p̄ positōes in orōnibz refcundunt nō sine
 ornatu. Eleganti em̄ dicitur Calamo scripsi. q̄ cū calamo scripsi.
 Dic me intuir̄ ē oculis lachrymātibz q̄ cū oculis lachrymātibz
 Itē dom̄ illa p̄stat lapidibz et lignis: eleganti q̄ ex lapidibz et lignis
 Qui em̄ i i dicitis orōnibz p̄positōe vtunt linguā latinā coaptare
 vulgari vident q̄ inceptū esse putamus.

Die grausamē turckē habē die stat od̄ das schloß belegt. o. d. g.
 Thurci crudelissimi ciuitatē illā obsedere. Seuissima thurcorū
 rabies vrbē hāc xpianā acriter p̄mit. Ciuitas illa ornatissima atroz
 cillimoz turcoz copijs circūuallat. Plurimis turcoz machis arx
 illa xpianoz est circūsepta. Innumeris turcoz copijs vrbis illa
 est circūdata. Acriter p̄mit. loco acriter p̄mit. Nā grāmaticiz re-
 thozes sep̄ numero p̄patiuo loco posituū vtunt dicētes. Dic me **Acritus;**
 visitauit sepe. p̄ Dic me visitauit sepe. Itē vellē curati id efficeret
 pro vellē curate. id eff. ceres. Itē Ego istud diligenti meū p̄tem
 platus sū. pro ego istud diligēter meū p̄teplatus sū. Tūc em̄ ei? **Copia**
 modi cōpatiuo loco sui posituū ponit cū p̄ eū cōpatio nulla dno. **Arx**
 rat. q̄ Copia cuius rei abundantia significat. Signif. catēriam
 f. cultatē seu prāre tūc iungit̄ his vrbis do et facio. Tūc primo sū
 poetas vt virgil. Postq̄ introgressi et corā data copia fandi. Tum
 scōdo oratoz more vt cū faciā tibi copiā inspiciendi libros meos.
 q̄ Copie arū. dicim̄ quotiēs de p̄te aut p̄tibz exercitus sermones **Copie**
 agimus. Dicim̄ em̄ Fortissimoz p̄duatoz copie nup̄ ceciderunt **Copie**
 Item multe bellatoz copie p̄ide armis p̄strate sūt. q̄ Arx cis. est
 p̄rie locus in ciuitate munitus. Est etiā arx quodlibet edificium **Innume-**
 factū ab arcēdos hostes. q̄ Interest innumerū et innumerabile In **rabile**
 numerabile em̄ est qd̄ numerari nō p̄t. sed innumerus est idē q̄ si
 ne certo numero et numerari tū possit diligētia adhibita. **rabile**
 Die yn glaubigē haben vil der cristen landt vn ter sich bracht
 o. d. g. Plurimorū xpianoz terras infideles sibi subegerūt. Xpi

hostes seuissimi infinitos fere xpianoz fines ferro z igne duasta
uerūt. Nō citra maxim ai mei dolore amplissima xpianoz regna
ab infidelibz occupari video. Deu marie toti terre pres hostibz
Citra dei catholice sūt suppeditate. ¶ Rhetores nonnūq̄ citra loco sine
vunt dicēdo. Ego illud citra iactātia loq̄. i. sine iactantia. Sicut
Sciētia citra eloq̄ntiā māca videt. i. sine eloq̄ntia. Itē Isti citra
miscōiaz insurrexīt. i. sine miscōia. Itē ego inuriā hāc citra gladi
um viciscar. i. sine gladio. O pter eīm mutare p̄structōes atz verba
Terra ne tediū parēt legētibz. ¶ **Terra** in singlari totū elemētū notat Di
Terre cim' eīm. Et in terra par hoibz. Sed terre arū. pres notat vt regio
nes. pañcias regna. Ea de re dicere debem' In patrijs meis ter
ris vna dulcia crescūt. Nō autē In patria mea terra.

Die feind habē die stat gantz zubrochē. Hostes hui' vrb' s mu
ros solo equauerūt. Hostes ciuitatē istā euertēt fūdīt'. Radict'
splēdide hui' vrb' s muri atz pietes sūt disiecti. Ita vrb' illa sa
ma celebris destructa est. vt ibi nō nisi muroz reliquie videantur
Ea ciuitas oīm ornatiſſima hostiū furioso insultu delecta est peni
tus. Nichil in vrb' hac videt qd p̄q̄statū nō sit. ¶ Interest int' mu
rū z pietē. Mur' est qd ad muniēdū est edificatū. vt menia. turreſ
Mur' pugnacula. ¶ **Paries** in q̄ dom' z hoīm hitatio p̄stat siue lapide
um illud sit siue lignēū. ea de re err' atq̄ pietē appellāt solū qd ex li
gnis exiſtit p̄fectū. z murū qd ex lapidibz. Dicit' ei' Parietes do
mus mee corruere nō muri corruere Reliq̄e az. significat quicqd
remanet p̄tibz potioribz ablatiſ. ita qdqd remanet p̄cullis muris
reliquias appellam'. Sicut qd remanet spū z carne ablat' reliquie
appell'ant'. Sūt eīm mortuoz duplices reliquie scē vic' z nō san
reliquie ce p̄p̄erea dicendū nō est. Hodie reliq̄as vidi qz incertā bz iniam
orō illa. sed o pter adijcere aliqd hoc pacto. Hodie scōz vidi reli
quias. Hoc loco mortuozum iacent reliquie. Hoc loco iacent ossa
mortuozum.

An' er feid' habē gestrittē sy habē aber nit vber strittē. Hostes
Bellare qdē nri bellauerūt. s; nō debellauerūt. Hostes nri pugnare vili ſt
bellare minime aut expugnare. Hostibz nris plari p̄cellū est sil' interim
Bellare significat cū q̄licūq̄ euēta. Sed debellare vicimur cū ho
stes nros armis superauim' z ex bello victores euadim'. Eadē dif

Solium XXXV

ferentia inter pugnare et expugnare. Deinde et in dictis sibi au-
gere solet sine implere. Minime pro non ornate proferim. Dicimur ei
Id minime credo. pro eo quod est Id non credo. Sic Id minime fieri
volumus. pro eo quod non fieri volumus.

Dinie

Die gerechtigkeit ligt nit alzeit ob. Ad sp. iusticia victrix eua-
dit. Ad vbiq; iusticia victorie comes est. Ad in oi re equitas quod
vult assequit. Historias equitas strage dare visa est. Ita ab altissi-
mo permittu e vt no sp. iniquitate iust. pualescat. Ad min. q; in-
qu. iust. fortune iniquitati e subiect. Comes no pprieta dr q; cu-
alio conit. s; q; aliu tanq; duce seqt. Dicimur ei. Ad vbiq; iusticia vic-
torie comes est. i. no vbiq; victoria seqt iusticia etia dicimus. Ho-
nor frustu comes est. q; ad virtutes honor seqt. Similiter p. ctio
comes existit pena. Na ad q; p. ctu pena seqt. Qui hostes
subiu. gnt strage dare no dicunt. S; strage dare dicunt q; ruunt in
plio. Est aut strages mltitudo in plio prostratoz et nuc mortuoz
Dicunt aut strages a sterno is. ereze.

Comes

Strage
dare
strages

Wir habē die feid geiagt. o. d. g. Hostes fugauim. Hostes i su-
ga puertim. Hostes fugere coegim. Hostes a nob abegim. Ho-
stis et inimic hoc dnt. Hostis bellu indicit et aptus est. Inimic
aut in civitate v. opido e bellu no indices.

Hostis
inimic

Wir habē in dē streit vil mēschē gerodt. In h. p. ctio atrocissio
oēs nos oppugnantes ceciderunt. Preliātes hūani sāguis mltū fudū.
Bellando oim inimicoy copias dissipauim. nemo in h. plio ho-
stiu sup fuit qui no gladio est cofossus. Bellu tum pugnā ipam si-
gnificat tu totū tps q; militiesum. Prelū ipm armatoz prelium.

Nach mangē streitē oder kriegē ist ostereich zu frid kōmen.
Transac. tis bellis varijs pacem austria est forita. Austria vbi
dura et atrocita bella aliq; diu est p. p. ta tandem volente pace dul-
cissima e freta. Nūc deo fauēte fines australiū pace gaudent q; an-
tea certaminib; maximis nimitū sūt fatigate. Qui sp. multiplicib;
oppugnationib; lacerate sunt australiū terre grato modo securi-
tate gaudent. Ad modū ornata est suo relatio postponi antee-
dens hoc modo. Qui nuper multiplicibus oppugnationib; la-
cerate sūt australiū terre grato modo securitate gaudent. Teren.
in hecbi. Pucri interseq; pro leuib; noxijs irā gerūt q; ppter. q; q;

Tandē
Perpeti

eos gubernāt aīm infirmū gerūt. Silr dicim⁹. Lucent in te sane
q̄s cōmendāui virtutes. Itē quos sūmos beneficijs sedū e sum p
secūsus. Hi me rōnes que meas impugnarē nō cessāt q̄ his inter⁹
fuerūt tractatib⁹ noui oēs. Tandē ordim⁹ aduerbiū idē est q̄ v
tūmo aut finaliter z nunq̄ eo aliter vti possum⁹. ¶ Perpeti idē est
q̄ valde pati. Per em̄ augere solet.

Der virgilij hat mir zu wissen gethan dz ich gern hoer dz wir
werden fryd erlangen. Affirmaf mibi p virgiliū bellū ppediem ex
terminatū iri qd̄ mibi admodū existit icundū. Nūcūis quidā q̄
marie mibi lenicie pacē narrauit cōponi debere. Consiliari⁹ qd̄ lū
bentl̄ audiui dixit tpa nobis fore tranquilloza. Dē mibi pacē cō
modē tractari. ¶ Aduertendū est q̄ orname futuro infiniui ver
bi passiu⁹ p pñi infiniui aliq̄ vtimur dicēdo. Affirmaf mibi p
virgiliū ppedie terminatū iri p terminari. sic etiā pferim⁹ termina
tū iri p terminari. Itē scriptū iri p scribi. osculatū pro osculari.

Fore

¶ Fore nunq̄ valet sicut esse. sed sp̄ vt futurū esse. Nā fore solū tē
pus futur⁹ donat. Dicim⁹ em̄. Ego puto hūc regē fore. i. puto fu
turū regē. Itē Scio iohem. mgm fore. i. futurū mgm. Errāt em̄
qui eē z fore promi⁹ eue vtant. Iocundū dicit qd̄ gaudiū solatiū ve

Iocūdū
Trist⁹

pfert z qui gaudet aut letat nō q̄ gaudet z letat iocundus dicitur
¶ Trist⁹ em̄ atq̄ mest⁹ iocūd⁹ eē pōr n̄ sibi s̄ alijs. Itaq̄ fil⁹ dolore
affect⁹ iocūdus ē n̄ sibi sed p̄ntib⁹. ¶ Molestū aut̄ est quicqd̄ do
lore pectoris affert. itaq̄ dicimus. Rem attulisti molestam mibi
non iocundam.

Mole
stum

Wir haben wol verständigē von dē streit. o. d. g. De bello pfecto
non fama rumore nūcūis. tabellarijs. lris. cartis scriptis certiores
faci sumus. ¶ Hic cōpatiū certior huic verbo facio non inepte
pungim⁹ nunq̄ aut̄ positiu⁹ certū. dicitur em̄ cōpatiū nō ad
dē solū nisi huic verbo facio z fm̄ quosdā huic verbo reddo. Di
cimus em̄. Vellē faceres me certū. Silr vellē redderes me certio
rē. Nō aut̄ vellē redderes me certū zē. Rumor atq̄ fama d̄nt. Ru
mores em̄ p̄mi sermones in p̄lo sine certo auctore d̄sp̄si dicūtur.

Rūor

Fama

¶ Increbescētēs z iā ad auctos ac pmulgatos rumores famam
Der boefwicht hat mich seer ver wundt. (appellamus.
Cruentus ille malefactor corpus meum secuit. Itē oim̄ crudes

Solium XXXVI

Iffur us viscera mea ferro inhumane pfodit. Inhumanissimus
 iste sanguinē meū innocentē fundere nō timuit. Iste vt quidam
 imanis fera artus meos p̄triuir. Truculentus iste me non dubitauit
 uir sauriare. **V**iscera dicunt quecūq; infra pellē p̄tinent. quare
 errāt q̄ dicit viscera nihil significare nisi mēbra intestina rē. Iste
 indignatōis abiectōisq; p̄nomē dicit q̄tēs de eo cui indignamur
 loq̄mur iste dicim⁹ nō ip̄e. Interest inter bestia ferā z beluā. **B**e/
 stia aīa est brutū domesticū veluti equ⁹. asin⁹ canis. **F**erē silua
 rū sūt veluti leo aper rē. **B**elues sūt q̄ in mari p̄sant aut ap̄ mare.
Die hoc wihl habē meinē leyvñ leben nach gesteltoß durch
 echr. **H**oies iniquissimi aīas meā p̄ecuti sūt. **S**celeratissimi isti vitā
 mihi adimere conati sūt. **S**inglari q̄dā malitia nocere isti mihi cō
 stituebāt. **I**sti dies noctesq; in me irrnuere sūt machinati. **A**īa p̄
 vita vīmur eo q̄ ip̄a vita est. **M**alitia cogitatio d̄i prauē mēis
Persequit̄a in bono q̄ in malo accipit. in malo. **I**ste vitā meaz
 sp̄ est p̄secutus. **I**n bono. **E**go bonū iā inchoatū p̄seq̄. hoc est p̄
 secte vel ad finem vsq; sequar.

viscera
 Iste
 Bestia
 Fera
 Belua

Aīa
 malicia
 Perseq̄

Amb sein groß mißthat ist er harr gefangē. o. d. g. **O**b maxima
 sua maleficia duro iste tenet carcere. **H**eretic⁹ iste q̄ malefic⁹ ē cō
 pedeligar tenet. **V**arios p̄pter excessus latro iste in vinculis ē for
 tissimis. **P**etrus cathenis maris vincit q̄ malefacere nup nō du
 bitauit. **I**n sūma habet ille custodia q̄ p̄perā delinquere p̄idē nō
 est asp̄nat. **I**nter ponere p̄positōz iter adiectū z suū substāim
 ornate aliq̄n fit vt ibi. **V**arios p̄pter excessus oibus in rebz grauis
 ē iceptio prima. **T**uā p̄pter cāz oēs carem⁹ patria **T**e oratū velim
 vt hac in re mihi sis auxiliator. **L**i uilē ob cāz d̄tēdes pl̄imas sus
 scepi. **V**estra p̄uentioēria oīa beqlibenter iussēpi. **A**d vrbē post
 q̄ atticam accessi. **N**ullū apud hoīem vicū hoc eē puram⁹ q̄ nō
 sub diuina potēria est p̄stitutus. **N**ostris ex agris hostes oēs ab
 acti sunt. **D**ēs p̄tra hostes reipublice infestus sp̄ fui. **A**cc sp̄ hoc
 p̄cepto vtendū est. **S**z aīaduertēd⁹ est d̄ferroz vsus z ordīs suau
 tas quē ad modū em̄ debita z scinna dictionū tran̄positio ordēm
 ornar. **I**ta indebita earū dē p̄uersatio seu trāpositio ordēm obicu
 ram z inornatā efficere solet. **P**repositōes aut̄ que plerūq; pos
 poni solent be sūt. **I**n. sub. ad. apud. ob. ex. p̄tra p̄pter rē. **P**erpe
 B

In. sub
 ad. apd.
 Ob. Ex

pperam rAm aduerbiū est idē significās q̄ prauē aut puerse.
In Dan sagt vns wie sich vnser feindt besamē. o. d. g. Signifi-
 cat nob̄ amplissimas hostiū p̄gregatōes coadunari. Rumor est
 ingētes inimicōz copias cōponi. Fama est numerosum hostiū
 exercitiū cōpari. Od̄ hostes in nos ire iā p̄stituat nob̄ nūciat. In
 aliquā idē est q̄ p̄tra. vt ibi q̄ hostes in nos ire rē.
Ob veināt wer der mir schadē wolt. Si q̄s vnq̄s foret q̄ hone-
 stari mee nocere studeret. Si q̄s fortasse est q̄ me oppugnare vel-
 let. Si quēpiāz intelligeres mihi detrahēre volentē. Si cui⁹ ini-
 q̄tatē videres q̄ inimic⁹ esse conaret.
Ich bin wider din sach ab nit wider dich. In iudicio tecū cō-
 tendo extra illud aūt n̄hil est in q̄ tecū nō p̄sentia. Cause tue inq̄
 aduersarius sū nō tibi. Te em̄ nō s̄ iniquitatē tuā i oppugnare satago.
satago Satago ex sincopatoisat. r. a p̄bo ago cōponit. Est aūt satago.
ptentio idē q̄ satis ago. Interest inter litē r̄ p̄tentōez. P̄tentōis actio
Lis est tm̄ in p̄bis. Lis est tm̄ modo circa ea que in iudicio fiunt.
Odios⁹ Dye saltzburger wardē de behem nie so veindt als wir den pe-
Perfid⁹ tern. o. d. g. Nunq̄s bohemi saltzburgēsi bo tāp̄diosi fuerūt q̄tm̄
 nob̄ petr⁹ n̄r p̄dicoz. Nunq̄s bohemi saltzburgēses adeo infensi
 fuerūt q̄tm̄ nos Johi p̄ditissimo. Odiosus sp̄ passiuē p̄struit.
 vt infirmo corpi odiosa est ois infensio. Per in hac dictionē p̄fis-
 dus nō cōplet s̄ mutat. Perfidus idē est q̄ nō fidus.
 Nūc quō de eplis aut m̄trēdis dicere possem⁹ explicem⁹.
Ich wolt das du mir offi schrybst. o. d. Velle sepe numero ad
 me scriberes. Eplāz tuāz sū admodū cupidus. Nihil lit̄s tuis
 iocūditissimis desidero seruen⁹. Luperē vt lit̄s tuis aim̄ mesi p̄cer-
Lupies tares. Inter cupidū r̄ cupientē hāc nouim⁹ d̄ntiā. Cupies qui
Lupid⁹ acū cupit. Lupid⁹ aūt q̄ habitū cupit. Inde em̄ vt pl̄mū nomen
 a p̄cipio differt q̄ p̄cipiū acū notat nō habitū. Nomē aūt ha-
 bitū ponit q̄ actū. Eadē rōne differre vident̄ patēs r̄ parū amens
 amās r̄ amatoz r̄ similia.
Ich hab dir zwen brieff geschickt aber du mir nur ein. Duas
 ad te p̄feci eplās tu ad me vnā d̄ntat. Ad te binas destinavi. Ly-
 teras a te aūt vnāz tm̄ suscepi. Bis eā dē ad te scripsi tu aūt ad me
Litera sel. Sūmope fugiendū est medicam⁹. Vili tibi vnā lit̄az. qz lit̄a i

Folium XXXVII

singulari vnū, tñ alphabeti elementū notat q̄ em̄ alteri q̄d signi-
ficare p̄stituit nō lra illud facere videt. sed lris. At dicēdū ē. **U**
sit tibi lras. **U**idi nōp̄ impatoris romani lras. Ego te lris meis
feci certiorē. **S**ili modo cauendū est ne dicam? **D**isti ad te duas
lras. tres lras. q̄tuor literas. ¶ Ratio esse videt. q̄ cum lre. arū. in
hac significatōe solū plalis numeri esse videat. tñc exigere videt
has nūerales dicitōes vne bine terne q̄terne. quēadmoduz 2 alia
nola plalis numeri tñ. Inquit em̄ Terenti⁹ in And. Ex vnīs ge-
minas mibi p̄ficiēs nuptias. Itaq̄ dicere oportet Scripsi ad te
vnas lras. binas lras. Item suscepi ad te q̄ternas literas 2 ita d̄
alijs. Poete tamen vsi sunt dicere litera pliteriaz hoc fortasse me-
tri gratia. Dicit em̄ Quidi⁹ in heroidibz. Quā legis a rapta pri-
sci delitera venit. ¶ Dicimus tamen epistola 2 epistole. Et insup.
Ego accepi a te vnam epistolā. duas epistolas 2c. Nolo amplius
dicaris. binies. trinies. quadries Latina em̄ hec nō sūt. sed dicen-
dum est bis. ter. quater. quinquies series 2 ita deinceps.

Litere

Ep̄la
Binies
Trinies
Quadries

Ich hab dir off̄t geschryben aber du mir selten oder nymer
Wultriciens ad te literas meas transmisi tu so ill rñdere hacie
nus neglexisti. Reminem literarum mearum vacuum hinc ad te
transire p̄misi te aut̄ in scribendis ad me literis totū pigritari sen-
tio. Numerum mearū epistolarū nondum satis fecisti. Nō eius
curiosum te video rei vt literis meis singulis responderes Ut ad
te scribam sepius vis. literas aut̄ tuas ad me transmittere curas
minime. ¶ Nondum pro adhuc nō bene proferimus. Dicim⁹ em̄
Nondum satis ille mibi fecit. Item coram cesarea maiestate nō/
dum ille comparuit.

Nondū

Dein sues brieff haben mich fast erfrewdt. o. g. d. Epistolis tu-
is lepore maximo redundantibus nimū sum voluptatus. Sua-
uitatē tuarum literarum mirifice sum delectatus. Literis tuis
gratissimis vltra q̄ dicere poss. in oblectatus sum. Epistole tue
dulcedinem yberrimam vaporantes incredibili quodam gau-
dio animū affecerunt meum. ¶ Nimiū pro valde sepenumero p̄-
ferimus. vt vir nimium doctus. Virgo nimium formosa. Fem-
ina nimium pudica.

Nimium

B.

Larta
Attramē
tum
reliquus

So wir psonlich yetz und zu sâmen nit mugē beduncke mich
gut das wir offi zu samē schrybē. o. d. g. Quō locoꝝ longinqtas
facit q̄ minus p̄p̄is p̄sonis iungamur op̄ esse duci alter alterum
l̄ris visum? Quid aliud sup̄est p̄tāta inter nos distātia q̄ vt car
te atramentiꝝ lingua iuice sermones agam? Nihil nob̄ p̄tātaꝝ
distātia reliquū ē q̄ vt mutuo l̄ris p̄uersemur. nūc qd̄ linguis ex
equi nobis negat l̄ris existit mandandū. Ne solita inter nos fa
miliaritas ob terraz distātia torpeat eplaz copia curari? est nob̄
cōplectenda. ¶ Larta dicim? eo q̄ pilis ⁊ carne caret. Attramētum
dico vbi alij incaustū. Est em̄ attramētū tinctura quedā atra siue
nigra. ¶ Reliquū p̄ relicū nō inornare d̄r. Dicim? em̄ q̄ nup̄ rei
quū. ¶ Relicū est mō explicem? Deponim? nōnunq̄ dicitōne rectā
dictōi regenti ḡa ornat? more auroꝝ. Dicim? em̄ locoꝝ longinq
tas. loco longinqtas locoꝝ. Itē cesaris amplissima maiestas Itē
te amoribus suspicor. loco suspicor te amoribz. Itē regem te fo
re cupio. loco te cupio fore regem.

Ich wartet deiner brieff do sagt mir der kätzler du woltest nit
schreiben. Logitanti mibi l̄ris intueri tuas significauit cellari
us te nihil l̄faz mittere tecū statuisse ne qd̄ frustra spectare. Expe
ctāti mibi eplaz tuas cācellari? nūciauit te nihil scribere posse

Do ich gedacht was ich dir schreibē solt gab mir der ruprecht
was ich dir solt schreibē. Querenti mibi qd̄ meis tibi l̄ris signis
ficarē. Ruptus viam scribēdi demōstrauit. Dubitanti mibi qd̄
ad te scriberē. Ruptus noster ad te scribēdi materiā aperuit Lo
gitanti mibi l̄ris declararē ruptus ydoneā ad te scribēdi obtru
lit occasionem.

Lum
Si
Quia
Ubi
Pro

Als mir der meister das schreib. Hoc cū mibi scripsisset maḡ
Hoc mibi cū mḡ l̄ris significasset. Hoc vbi eplis mḡi mei acce
pisssem. Ad sine ornatu hoc aduerbiū cū silr iste p̄iūctōes si ⁊ qz i
ordē interponunt ita q̄ nō initio locant oiois. Ornat? ei dicim?
Hoc cū mibi mḡ scripsisset. q̄ Lū hoc mibi rē. Silr dicim? Ad
te cū nup̄ wiene venissē. Itē dicim? Heretici qz insensū nob̄ sūt op
pugnare nob̄ sp̄ laborant. Itē mḡ ille si ad te uenerit humilitatē
illi te facere decebit. ¶ Ubi p̄ postq̄ dicere possum? vt hoc vbi epi
stolis mḡi mei accepisssem. Itē Romanoꝝ impator vbi papā de

Solium XXXVIII

functum senserat dolore maximo agebat.

Ich dorff mein brieff dē botten nit emphelben. **N**ō existimas
ui lras meas tabellario temere designare. Non ausus fui tabella-
rio eplas cōmigrere. **N**ō mihi visum fuit lras tabellario huc assis-
gnare. **T**abellari^{us} est cui olim deferende tabule imponebantur
Nūc aut tabellariū vocam^{us} q̄ cartas porrigēdas missasq̄ solicit^{us}
est trāfferre quē vulgares nūciū appellānt. **T**emere aduerbium
est a temerari^o z idē est q̄ irrōnabilr vel incōsulte. **T**emerari^{us} em̄
est qui temeritat eplenus gerendū aggredit negotium.

Tabella-
rius
Temere
Temera-
rius

Der brieff schemt sich nit oß furcht sich nit. **E**pla em̄ nō eru-
bescit. **L**e quidē nll^o veret^{ur} spectū. **N**ō em̄ carta quēpiam expa-
uescit. **D**e his q̄b aim. beniuolum z alteri nos accōmoda-
tos explicamus. **V**oluntati em̄ tuorum me expono. **S**ecūdo
patus sum votis obipare tuis. **P**resto sū crebro efficere quod pla-
citur tibi sensero

Wir haben grossen fleyß in deiner sache gethon. o. d. g. **D**ia qui
dē pro tuis rōnibus officia prestitim^{us}. **Q**ue ab officiosissimis p̄-
stare potuisses nihil em̄ a tua cā est pretermisiss^{us}. **E**st em̄ a nob ma-
xima p te adhibita diligētia. **S**ūmazet em̄ p tuis rebo curā adhi-
buimus. **N**on oscitauimus in gerendis tuis causis. **P**ro expedi-
tōnererum tuarum que valuimus effecimus.

Dein tugent vnd vnser leyb wil das ich alleding durch dei-
nē willen thue. **I**n signis pbitatis tue excellētia z incredibilis er-
ga te amor eff. cit vt oia p tuis cōmodis sustinere debeam. **S**um-
mus em̄ virtutū tuarū splendor z perpetuum meū de nostra amo-
ris cōiunctione iudiciū facit. vt omnia pro te pficere debeā. **D**a-
xima studioz tuorum existimatio z perpetua nostre beniuolētie
p iunctio facit vt me tibi oibus in rebus totū patesfaciam. **P**er-
petuum aliquando idem est q̄ longum diu durans z cōtinuum
z ita eo vitur virgilius in buccol. **A**liqñ perpetuū tps norat infi-
nitū. **I**taq̄ dicim^{us} spūs nostros perpetuos.

perpetuus

Ich gib dir gewatle yber mein leib vñ gut. **P**atē tibi cedo i-
me z quicquid mecū esse intellexeris. **Q**uicquid mecum esse aiad-
uerteris eo vt mancipio tuo vttere. **T**ue em̄ voluntati meipsum.

B 3

incipi
Utor
Fruor

Pras
Potentia

nedum bona mea subijtio. Ob tua grata in me beneficia me omnia
q; mea tibi accōmodo. Volo itaq; vt me bonis q; meis vniuersis z
re tua ppria vtaris. ¶ **D**incipiū dicitur qd manu aut capi aut diri-
gi pot. Dicit vti z frui. vniūmur re cū illā alteri? grā suscipim? itaq;
gladio vniūmur p nra defensiōe. Fruimur autē re aliq; cū illā nō al-
terius grā suscipim? sed illa quiescim?. Ita eterna bñtudinē frui
dicimur nō uti. ¶ **D**icit etiā pras atq; potentia. ¶ **P**ras em iusta fas
cultas est aliqd faciēdi. Potentia autē est q; aliqd possum? siue equū
illud sit siue iniquū. Itaq; potentia est mihi occidendi infantē nō
mibi autē potestas est.

¶ Interea quō grātiactōes atq; gratulatiōes
explicemus psequendum est.

¶ **I**ch danck dir. Grās tibi ago. Grās tibi refero. Grās tibi red-
do. Grām tibi habeo. Grates tibi ago. ¶ **G**rās agere s̄bo fit. Gra-
tias referre z gratias reddere facto fit z vicissitudine. Grās habes
re aīo fit. Cū em dicim? grām habeo nō dicere videt. Ego grās ti-
bi debeo atq; teneor sed tāta tua sunt in me beneficia vt nec verbo
nec facto satis faceret tibi possim.

¶ **I**ch gedenc̄k alz̄t wy ich dir genugk kundt thun. o. d. g. Id
dies noctesq; mecū cogito q; pacto tibi satisfacere. Id mēte sedulo
reuoīo vt bñficijs tuis digne rēderem. Hoc sū mox curare so-
leo vt officiosus in te videri posses. Hoc mens mea iugiter stude-
re solet vt erga te sim q̄lis erga me sp̄ fuisi. Nō momentū trāsit in
quo nō cogitē q; erga te grat? posses videri.

¶ **I**ch hab dein dinst vor augē alle tag. o. d. g. Dm̄i tpe tua in me
officia ante oculos meos versant. Lōtina em memoria imo ra-
lia tua in me bñficijs cōplector. Tua em in me bñ merita nunq; e
memoria mihi decidūt. Que in me merita retulisti nunq; e mente
mea delabunt.

¶ **E**s sol ein wyfer man danckbar syn. Est officiosi hoīs bñfici-
oz memorē sese demōstrare. Ut gratitudini studeat virū decet sa-
pientē. Viri prudētis atq; maturi est gratū se p̄stare.

¶ **D**er paul ist yndäckb. Tāte ruditas paul? ē vt agere grās n̄ cu-
ret. Nimia ingritudie suspect? ē paul?. Paul? grēs agere nō nouit
Paul? aicos iqr? nimii sp̄ extitit. Im̄neor. p. ē bñficioz p̄ceptoz.

Solium XXXIX

So es dir wol geetsrew ich mich. Letor uehemēter cū p̄spa
tibi sit fortuna. Nō possū nūq̄ maxime gaudere cū tibi fortunaz
fauere aiaduertā. Immeso afficioz gaudio cū vis fors cadit. **Se**
cūdis tuis successibz sp̄ plimū p̄gtulor. Felix z prosp̄ b̄ dicit Pro
sper em̄ est q̄ salute p̄fert. Felix aut̄ q̄ rec̄ pit̄ p̄pa nangz fortuna
felicē me facit non prosperum.

Felix
Prosper

Ich frew mich deins gelucks oder heils als des mein. Non
minus tua gaudeo salute q̄ mea. Tuis letor cōmodis. vt̄ meis
p̄p̄is. Tūc saluū te facio saluū cū te eē iudico. Prospis tuis suc
cessibz vt̄ meis voluproz uehemēter. Facio pro estio. vt̄ ibi. Quā
ti fac̄ rem illā. q̄ti fac̄ officia in me tua. Dicim̄ em̄ quifacio. mi
nimifacio. maximifacio z similia.

Facio

Als ich sah das es dir ybel gieng muest ich trauren. Logebar
dolore vbi infelicē te audirē. Statim vt̄ accepi fortunaz in te no
uercari pectus meū uehemēti molestia lacerabat. Dolui vltra q̄
credere possis audies qd̄ tetangeret. Quāprimū fortunā aduersā
tibi intellexi nllā aīo q̄es esse potuit. Ut̄ pro postq̄ nō inornate
proferim. Dicim̄ em̄. Et vt̄ vidi tu aduenisti. Id aiaduerti. Si
breuis videri cupis z ornat̄ subintelligere cura aīcedēs relacim
aīte exprime hoc facto. Dolui vltra q̄ credere possis audiens q̄ te
angeret. Jā ea dictio qd̄ palā nō habet q̄ referret. Jte iam tibi di
cā qd̄ pri dē p̄tibz referētibz cepi. Jte nō cessabo obseruare q̄ amār
aiaduerto. Jte ego q̄ diligē amo. Jte ego sum vbi esse non potes.
In vltima orōe sub intellige. Habet em̄ vbi in dicta orōe relatōis
q̄ndā p̄tū. Fortunā nouercari dicim̄ que admodum nouerca
nobis molesta est.

Ut

(possumus fortunā

De his q̄bz laudē vl̄ virtu p̄inz ornatū vl̄ de ornatū rei eloq̄
Der ist von wegen seiner tugent od̄ kunst zu loben. o. d. g. Hūc
ob eximias suas p̄tutes laudandū durim. Qui insignes aī pos
tes efficiūt vt̄ maxifacere eū debeā. Ob p̄tates suas p̄tutes meri
to hic sūma laude est prosequēdus. Quis a mente ad eo remotus
est q̄ virtū arte insigni p̄stabilē sūmo honore efficiendū nō p̄ntat̄ ē
Laudabiles sue artes honorabilē hūc faciūt. Notabiles ip̄e di
scipline quibus hic illustris est z copiosus hunc colendū efficiūt
Maximo honore extollendū illū putant. s. cum ip̄e q̄dem artibz

prudētia
sidentia

optimis sit predictus. Ob insignem suam sapientiam merito hūc
magis facimus. ¶ Quāq; sapientia. atq; prudentia differant ut
satis patet. In sermonib; tamē nostris familiarib; ubi extra
dialecticā versamur differentiam illam confundim;. Ita ut pru-
dens nō unq; sapiens appellat. Et rursus sapiens appellat pru-
dens. aliter em̄ terminis utimur in disputatione ⁊ aliter utimur
extra disputationē quare deridēdos censeo hunc sermonez incre-
pantes. Ego comedere nō possum. quasi impossibile quoddaz pros-
lati. Sic em̄ dici debere putant. Ego comedere nō appeto. Ipsi
tamen dicere nō sunt aspernari. Ego infirmoz utire nō possum
q; equē impossibile existimo. In vna em̄ parte impossibilitatē ma-
ximope fugiunt. In alia aut̄ illam amplecti nō verecundāt. Pres-
stabilis illustris copiosus apposite cum ablatiuo p̄struuntur. ut
iam dictis orōnibus claret.

stabilis
Illustris
Copiosus

¶ In der kunst ist der vber all. o. d. g. Ea arte alios omnes ille an-
tecellit. Hac mentis dote officē hic alios prestat. Hac arte ille ce-
dit nemini. Nemo visus est qui tali mentis illustratōne illum su-
peret. Reminem esse puto qui hui' arti par sit.

¶ Der vbertriff die vbertreffendē. Hic excellentes om̄es antecel-
lit. Laudatos vniuersos ille superat. Nō est qui sit cōmendatus
quem ille suis conditionib; non prestat. Maxime laudare vides
mur cum excellentes excellere ostendimus.

¶ Ich kan dein eygenschaft oder tugent nit vber loben. Haud
sufficio tuarum splendore virtutum exponere. Laudabiles tu-
as conditiones dignis laudibus prosequi non possum. Quib; ho-
noribus animi tui gēmas colam nescio. Et animi ⁊ corpis tui do-
tes quib; om̄es antecire videris satis in te probare nō valeo. Ne-
q; laude neq; e iam preconio satis extollere clara tua possum faci-
nora. ¶ Gemma translative p̄ animi ornamento utimur. ¶ Facin-
tam in bono q̄ in malo accipi potest quare semper adiectionem
quandam sibi erigit. Dicendum em̄ est. Facinus optimum. Fa-
cinus pessimum. Facinus turpe.

Gemma
Facin?

¶ Der iungling vber sein alter ist er weiser oder geleert. Adoles-
cens ille vltra q̄ etas ferre solet est sapiēs. Adolescēs ille p̄coct̄ ē

Solium XL

ingenij preter solium nature modum adolesces ille virtutibus claret. Non est etas illa solita tanta hominis ferre discretiones. nemo putaret hanc tantam etatem tam matris posse artibus clarere. Precor duplex in uenit hinc significatiuam primum uicem et transumptum. Precor enim proprie significat ante tempus est excocitum. Itaque dicimus Precoces uicem. Precocia poma. Precoces nuges que ante tempus suetum maturant. Translatiue autem refertur ad ingenium quod ante tempus naturale et debitum uiget et maturatum est. Sicut huiusmodi duplex est significatum in quod plurimis alijs grammatico est ad aduertendum quod si quis ignorauerit metereque neglexerit grammaticus illi lustris esse non poterit.

Precor

Die frau vber die gemein natur der frauwen ist sie bestentig gewesen. Ea femina ultra consuetum ferre putares constantissima pueri rari. Mer illa super solitam matris naturam cuiusque reparationibus fortiter pertrahit. Nemo unquam cogitasset sextum hunc tantam animi hinc constantiam. Quisnam crederet fragile materis naturam nulla animi affectu fatigari posse. Fragile est quod facile frangi potest. Dicitur autem fragile quod fractu agile.

Fragile

Des iungling gestalt od geberer zeigt kunfftig gut inget. o. d. g. Adolescents huiusmodi extrema persona super uita quod commendabili signat. Optima huiusmodi pueri in doles de virtutibus clarissimis spes omnibus dat firmissima. De commendabili huiusmodi pueri in uita ob egregiam eius in doles bene omnibus perfecte est sperandum. Huiusmodi adolescentuli et facies et gestus optime de illis nos sperare facit. Persona quilibet quedam est quod alio ab alio differunt in animo tantum in corpore. tantum in extra positus. In animo ut liberalis auarus fortis timidus. In corpore ut pulcher deformis: senex iuuenis. In extra positus ut clarus diues. ignobilis. pauper. In doles est ymago quedam future prout. Aliquod in malum accipit ut sit lectus. Sodalitas autem imago quedam uirtutis futuri. Ea de realibus quibus sibi adiectio quedam expostulat. Aliquoties etiam per quod animi generalitate accipit. Dicitur facies et uultus. Facies est ingenij cuiusque aspectus. Uultus autem fieri est dictus a uolendo. nam ex uultu noscimus uoluntate atque hominis affectum. Terentius in heauton. Humanos uultus quoque hominum fingit scelus.

Persona

Indoles

Facies

Uultus

In deiner vernunft hat ieglicher man lust od gefallen. o. d. g. Approbatum tuum primum maxime apud omnes laudatur est adeptum. Primum tuum ingenium omnes plurimum delectare uideat. Non mediocriter omnibus grata est

P̄ns amplissima tue mentis discretio. Nemo nō maxime mirat ratōez
 tuarū clarissimā. P̄ns aliqñ idē est q̄ prestās aut excellēs. vt p̄ns
 anim⁹. excellēs anim⁹. Itē dicim⁹. Medicina illa presentissima
Nemo ad modū nihil medet. i. excellentissima. Itē p̄ns tuū ingenii. i. ex
Non cellens tuū ingenii. ¶ Nemo nō p̄ oīs aliqñ oznatissime p̄ferim⁹
 vt alia signa negatiua p̄iūcta insit. vt nōnunq̄s p̄ aliqñ.
 ¶ Boesleut reden vñf ybel. o. d. g. Hoies in malā suspitiōez p̄ni
 ecistimatiōni n̄e detrabere conant. Homies inidi honestatē nos
 strā ledē nō cessant. Daligni rerū interp̄tes clarū nomē n̄m des
Pronus turpare indigne nō verent. Hoies maliuolētia suffusi assidue des
Nomen trahere nobis student. Pronū est qd̄ p̄e anteriorē flecit seu bu
 miliat posteriorē aut eleuat. Itaq̄ fluiua p̄na dicim⁹. Translatiue
 p̄nū dicim⁹ qd̄ facile est r̄ p̄mptū. ¶ Nomē pro fama sepenumero
 ponere solemus.
 ¶ Sib was ich von dir balt. Vide q̄tū tibi tribuam. Vide q̄ti
 te faciā. Vide q̄to te habeā precio.
 ¶ Das ist ein rechtecer do einer mit tugēthafftigem werck ver
 dienet. Illa p̄fecto est laudabilis noīs amplificatio q̄ a sūmis p̄
 turib⁹ est deducta. Is verus honor ceteri debet q̄ ex rebo optis
 nascit. Ea qd̄ glia vera h̄i solet que ex meritis puenire videt.
 ¶ Der paul ist zu gutre sachen geborn. Paulus natus ē ad agen
 dū sp̄ dignū aliqd̄. Paulus bonis fructib⁹ natus ēē videt. Paul⁹
 ea p̄ditōe natus est vt nihil nisi qd̄ rectū est curet. Paulus natu
 ra ad bñ opandū paratus est. ¶ Quati⁹ dicim⁹ natus diuinit⁹ q̄ na
 tus ad diuinitas. Natus sapiētie. q̄ natus ad sapiētiā. Itē natus
 honorib⁹ q̄ natus ad honores. Natura p̄ naturalr̄ proferimus.
Natura Dicim⁹ em̄. Ege natura p̄bitatē appero. i. naturalr̄. ¶ Itē ego na
Qui tura huic r̄ raro. Itē id natura factū credim⁹. i. naturalr̄. ¶ Se
Crebro pensero em̄ ablatiui in aduerbia trāsire vident. Ita dicim⁹ quip
sedulo q̄r vt ibi. Quis scis. i. q̄r se s. ¶ Silr̄ crebro pro sepe. sedulo p̄ as
Consilio s̄due. ¶ Consilio pro psulte.
 ¶ Es liebt nicht vor tugent. Nihil est virtute amabilius. Nihil
 virtute pulchrius. Nihil est probitate p̄stantius. Nihil est bo
 nis moribus prestabilius. Nihil est probata vita dignius.
 ¶ Al wyf man loben des ding. Enimvero omēs de virtutibus

Solium XLI

recte sentiunt hoc laudant. Nempe vniuersi qui recte sapiunt illud affirmant. Omnes enim viri prudentes factum hoc probant.

Du hast ein gut wort. Magna est de te commendatio. Magna est memoria tuarum rerum gestarum. Maxima est de virtutibus tuis estimatio. Magna est de te omnis opinio.

De ist mit grosser tugent geziert. Ille maximis est adornatus virtutibus. Omnibus palam est hunc virum varijs animi dotibus esse clarum. Ille moribus clarissimis est insignitus.

Der ist ein schnoder mensch oder ein vngezyrter. Homo iste turpis est nimium. Johannes oim exstitit ornatissimus. Homo ille auimo turpi est et corpe deformi. Andreas homo est detestabilis.

Der ist billich zeschenden. Iste vituperandus est. Iste criminandus est. Iste se vituperabilem facit. Iste dignum vituperandum putat. **V**itupare et criminari pro eodem accipi solent. dicit tamen quod amplior est significatio in criminoso quam in vitupero. Criminosus enim aliquam actionem notat et aliquam passionem. Plurimi imperiti criminari pro molestare abutuntur dicentes. Ille ob amissam pecuniam nimis se criminat. Ite dicitur. Non debetis vos propter hoc sic criminari. Ego autem dicere. Nec pecuniarum amissio non sic vos contristet. Ite vellem ob id vos non dolere.

De zubertriff in der bofheit al menschen. o. d. g. Iste oim in improbitate visus est excellere. Nemo unquam visus isto peior. Nunquam in aliquo tanta est inuenta iniquitas quam in lenone isto peiusimo. Nemo ut cuius ille tam insolentis vicij est peius. Suis eximij vicij tyrannus ille nemini cedere videtur. Iste sane est oim pessimus. Insigne huius iniquitate nemo satis seculi preplari potest. **P**redicatio in bono. peius in malo. vtrique dicitur. i. bonum habeo. malum habeo. **S**ilz hec nomina singulari insignis et eximius et in malo et in bono accipiunt. Dicunt enim. Eximia tua vicia sepe sunt abhominatus. Singulare tuam inuidiam quam communem omnium salutem sepe persequor odiosam habuimus semper. **N**umquam putasset tam notabile dolum in hoc homine quam omnibus semper. **P**erditum visus est inueniri posse. **P**erditum boiem appellamus. quod varijs vicij est traditum. Quodammodo laus maxima est virtute ceteros prestantare. ita vituperium est maximam quam ceteros vicij excedere. Qui ergo laudare nouit facile nouit et vituperare.

vitupare
criminiari

Predicatio
singulari
in bono
eximius

Perditum

Der virgilij nach seinē sittē ist gleich einē vils. o. d. g. Virgili⁹
suis vicij⁹ bestij⁹ parē se facit. Ob nephanda sua facinora virgilij⁹
ad beluaz vlsq; naturā est detrusus. Virgili⁹ humanis abiectis
pditionibus bestij⁹ digne venit compandus.

Du solt in den schnoddeley dern nit sur dē furstē gan. Dis soz
didis vestib⁹ neutiq; tibi adhuc principē maxīm est accedendum
Dand q̄q; licere puto vt sordido h̄ pellicco te pncipis p̄res aspe
ctu vilib⁹ his indumētis pncipez adire tibi sumope disuadeo.

Humile

Honitū te esse velim ne tali vestij⁹ humilitate ad pncipē te p̄ses
ras. ¶ Humile nō solū appellam⁹ qd mortale est. Nā humile etiaz
appellam⁹ qd vile est ⁊ depisus. Virgil. iij. Egloga buc⁹ Humilof
q; mirice. i. humi vicine: aut qd p̄ciosū nō est. Nā humile ab hu
mus venit. itaq; vestes viles hūiles appellam⁹. itaq; psonas rusti
cas hūiles dicim⁹. ¶ Pellicū vestjē ex aialū pellicib⁹ p̄teritum.

Pellicū

¶ Quō de re funerea loq; nob liceat aiaduertēdū est.

Des kunigs todt beweintē all menschē. o. d. g. Maximi hui⁹ re
gis mortē ois hō deflet amarissime. Nemo eq; nō maxie digni h⁹
regis mortē plāgat. Exinctōez illustr⁹ h⁹ reg⁹ vniuersi vehemēter
dolent. Nemo nō corde p̄cipit magnifici h⁹ reg⁹ vite solutōez. La
rissimi h⁹ pncipis interitū ois terra q̄rit vehemētissime. ¶ Magni
ficiū in duplici significatōe iuenit. Accipit em̄ q̄nq; actiuez ita ma
gnificus dē q; magna facit. vt rex magnifi. i. rex magna faciens.
Aliq̄n passiue. vt Opus magnificū. hoc ē. opus magnifice factū
Reperit etiam magnificus in malo. vt Magnificus homicida.
Magnificus raptor. magnificus sacrilegus.

Magni
ficum

Der burgor ist neulich gestorbē. Lūis ille nouiter vita ē defū
ctus. Lūis ille nup mortē obiit. Superiorib⁹ dieb⁹ cuius ille sp̄s
reddidit. Ab eo q̄ ad cuius ille vitā suā pdidit tpe pauci trāsierūt.
dies. Nō mltū t̄pis trāsiuit ab ea q; cuius ille obiit hora. An pau
cos dies hui⁹ ip̄s ad snpos euolauit. Dic cuius nouiter ex seculo
hoc migravit. Lūis ille nup aiām eslauit. Lūis ille an paucuz
tempus animam effudit.

Deins gesellen schneller todt hat mich erschreckt Socij mei
subita vite puatio vehemēter me exterruit. Ex p̄te socij mei mor
te mirifice obstupui. Rep̄tina sodalis mei extictio dolorē maxīm

Solium XLII

mibi incussit. Velox amici mei vite solutio vehemēti amiratione
me affecit. Inopinatus huius sodalis mei interitus ad modum
me tristavit. ¶ Differt soci^a sodali. Soci^o em̄ plerūq; se si nego
cū serijsq; reb; z fortune arbitrio. Sodali pprie in reb; leuiorib;
ac sepe voluptuosis.

Soci^o
Soda^l

Ich gedacht nit das der vbeltheder noch lebt. Non putavi
mecū malefactorē hūc adhuc vita fungi. Quōd iste oim scelera tūssi
mus in humanis adhuc esset haud q̄q; putassem. Reuētiq; credi
dissem malefactorē istū adhuc vitaz agere. Creditu mihi difficile
fuit hoīem hūc impīū vitā suam nondū terminasse.

Wer mag frolich sein so man von den todtē sagt. Quis mor
taliū gaudere potest de morte dū mērio intercidit. In rebus fune
ribus cuiā letare cessas est. Terribilis mortis p̄tēplatio gau
diū nullū admittere solet. Quis animo gaudere potest simul ho
minis interitū sua mēte reuoluere.

Den hat man mit grossen bieng begraben. Fun^o illud pompa
maxia est sepulcū. Lū sūma festiuitate funus hoc ad sepeliendū
est delatum. Nō citra supbia maxia hui^o funus tumulo est tra
ditū. ¶ Funus dictū eo q̄ sumat seu ardeat. Antiq; em̄ funera ig
ni tradebāt. nūc autē illa terra cōdim^o. Quē ad modū supbo p nos
bili z festiue vtimur. Ita supbia p festiuitate atz excellētia vni pos
sumus. ¶ Pompa in p̄speris est z in aduerses vt in triumpho z
funere. Dicim^o em̄ Triumphator ille gl'iosus cū pompa maxia ē
domū deductus. Itē ciues ille cū pompa amplissima ē sepultus.

Funus

Supbo
supbia
Pompa

¶ Doligent dy bey n̄ vnser leiblicher freunt. o. d. g. Cognatorū
nostroz reliquie illi p̄dunt. Locus ille sacer cognatorū nostroz
reliquias p̄inet. Sic affiniū corpa n̄oz q̄seūt. ¶ Interest inter
cognatū z amicū. Nā cognati sup^o sanguine. Amici autē sum^o cū
tra sanguinē. ¶ Nūc q̄b; verbis ydonee de diuitijs paup̄tate
rerū vbertate atz sterilitate loq; nos deceat paucis ē absoluendū

Cognat
Amicus

¶ Der burger ist reich. Lūis ille diuitijs affluit. Lūis illū diuitijs
redundare putam^o. Lūis ille est pecuniosus. Lūis ille opū
diues videt. Lūis ille auro diues credit. Lūem illū fortunatū
existimam^o. Lūis ille possessionū nō est egen^o. Lūis ille auro ar
gentoq; abundat nimīū. Lūis ille locuples creditur.

25

Der paul ist der aller reich est. Paulus oim diuissim^o eristit. Ne
mo ut paulus auro diues est. Locupletiorē romanoꝝ impatore
vidit nemo. Qui ut paul^o diuitijs fluat nemo vnq̃ vnus ē. Paul
lus possessionib^o vnūuersos p̃stat. Paulus auro argētoq̃ oim co
piosissim^o credit. Incredibile diuitiaz copia paulus supat oēs.

Des reichthumb kan nyemant^r chet. en. Hui^o diuitias estia
re nemo pōt. Quisnā hui^o pecuniosissimi possessiones metiri pos
terit. Auerosissimū hui^o pecuniaz cumalū nēo sat^r taxare valebit

Es erbarmet mich od es muet mich das der virgilij also arm
ist. Vehemēter pecus meū vget virgilij miserāda pauptas Ad
modū doleo virgilij tanta rex egestate laborare. Nō virgilij ple
oim necessarioꝝ inops ē nimis me angit. Nō possū nō p̃lmū vir
gilij calamitatis misereri. Non citra ingentē ai molestiaz virgilij
inopiā p̃replor. Eū ego virgilij necessarijs oib^o destituti p̃spiciā
vehemēs q̃dam dolor menti mee subire solet.

Ferax Das ist ein fruchtbars landt od gegent. o. d. g. Terre iste ferti
les sunt. Heterre fecūdes sūt. Heterre feraces sūt. Heter. e yber
rimē sūt. ¶ Ferax idē q̃ fecund^o (q̃d ptz p̃ Boetij de sol. phie. p/
sa p̃ma scōi libri) Si aruis semina crederes feraces inter se ānos

Fertile sterileq̃ pensares. ¶ Fertile dicit^r est q̃ fructus ferat.

Darumb das das landt vnfruchtbar oder darūb dz alle ding
teyr sind zube ich von hūi. o. d. g. Nō terre ille infecūde sunt ea
ob rem illas missas faciā. Ob terraz sterilitatē hinc discedere stas
tuo. Ob victus amiserisq̃ penuriā puinā illā desero. Ob illam
que hāc regionē p̃mit calamitatē locū illū relinquere intēdo. Nō
cerealta in caritate nimia sūt eade re nō ampli^o hic virā ago. ¶ Nō
inornate dicim^o. Dissuz facio p̃ desero aut linquo. ut ibi. Sta
tū vbeim hāc ornati missaz faciā. Itēquidē te nunc missū facio.

Dissū Itē. Amic^o tuā missaz facere nehoites. ¶ Caritas aliq̃n p̃ frumētū
Facio annoneq̃ penuria accipim^o. ¶ Penuria aut defect^r est vini aq̃ pe
Caritas cunie viroz ceterarūq̃ rerū. ¶ Cerealta a ceres veit que frugū da
penuria est. z capif tū adiectiue tū substantiue. Quidē de amore inquit. o
cerealta breue versata cerealta semina terre. ¶ Calamitas a calamus de
calamitas scendit. Est eñ calamitas p̃pter aure arrietates aut imemperij
em spicis destructis. calami sine graui stāt argis: z more grecoꝝ

Solium XLIII

zum pingit p k. sed more latinoz per c.

¶ Hunc quibus orōnibus curā nostrā z pseuerantiā hūc si
milia ostendamus est expediendum.

Der gar guten dingen nach oder den tugendē. o. d. g. Dicere bo
optimis incūbit. Iste res comodas s: cras. Rebus honestis ma/
rimope is inseruit. Sūmā iste diligentia exequēdis negocijs ge/
rit. Iste virtutes amplecti feruentissime laborat. Dic artibz opti/
mis studere sedulo solet. ¶ Incumbim? pprie remis translatie aut
loquendo. etiā alijs rebz incumbere dicimur. vt incumbo lfrarijs
studijs. i. cum conatu maris lfrarijs studijs inseruio. Rem hones/
tam appellam? rem dignā honore quicqd honore dignū est bone/
stū iure appellare possumus. Sitr honestū appellam? quicqd ab
honestis seu studiosis aut obseruari aut fieri cōsuevit. sic ludos
vestes z verba z plura alia honesta vocare possum?.

incūbo
Rebo
nestam
hōestuz

¶ Dye frūmē sind in gurē dingen od in gurē lebē bestentig. o. d. g.
Fortes ita lōganimi sūt vt in rebz honestis pseuerent. Boni i re/
bus pducibilz constantes esse debent. In rebz pficiendis mora/
ti molles nō existunt. Virum studiosum forte esse decet Virū sta/
bilē z moratū nulla res leuis mouere poterit. Viruz moribus il/
lustrem vt retragonimū immobilē esse testat Aristotel. ¶ Molli
cum hominē attribuitur in vituperium accipitur. Est em homo
inconstans non firmus. sed cum alijs attribuitur rebz sepiss/
metunc in laudem accipitur vt molle opus. id est opus nō durū
sed tractabile. ¶ Longanimus laudis nomē est qui em a bona i/
tentōne nō plabit digne longanim? appellat. ¶ Noiem moratū di/
cimus moribus optimis institutū.

Mollis

Lōgan
mus

¶ Wie keyfig der in den dingē geweest ist kantich nit genug sagen
o. d. Quantū hic in negocijs tuis vigila uerit satis exponere tibi
nō ualeo. Quātū ille rōnes tuas curauerit uix oñdere tibi me pos/
se cenleo. Quid ampli? in causis tuis gerēdis eff: cere hoc potuiss/
set nescio. Haud explicare sufficio ei? erga tuū cōmoduz āplissimā
vigilantiā. q? curios? iste rex fuerit tuaz n̄ sag: effari me posse pno.

¶ Ich will lernen diewil ich zu wyeñ bin. Tā diu lfrarū colā stu/
diā qd diu wiene puerlari me altissimus pcessit. Iris inseruias
dū wiene morabor. Nō cessabo studijs optimis incūbere qd i/
wiene ero. ¶ Dum aliqui pio donec utimur. vñ Virg. primo En. D:

Dum
studium

Multa que q̄z z bella passū dum conderet vrbē. ¶ Diu. i. p longū
t̄ps z nunq̄ eo aliter vtimur nisi forte p illo ablatis die. Studi
um aueis rez cura seu sollicitudo dicit̄. ideo adiectoz quanda
sibi expostulat. vt dicam⁹. Studium s̄rarium. studiu⁹ sedaz artiu⁹.

¶ Do ich dy i heticā lernet. Lū me plimas cycceronis disciply
nas ptractare ptingeret. Lū studio Liceronis opam adhibere
Lū varia ciceronis volumina puoluerē. Lū apud ciceronē stu/
dere Lū rhetorice obuersarer. Lū eloq̄ntie studiosissim⁹ fuissem.

Opera
opus

¶ Dint opa z opus. Opa em̄ est diligētia q̄ rem aliq̄z psequimur
Opus autē illud q̄ ope z labore pficim⁹. Itaq̄z decē libros ethi
corū. Aristo. opus quoddā appellam⁹. Silt dicim⁹. Varia autoz
rū plustrauim⁹ opa. ¶ Volumē p libro aliq̄n pferim⁹ dicēdo. has
disciplinas ex platonis voluminibz suscepim⁹. Itē Dundū ipsū
opus dei oipotentis appellamus. ¶ Quō loqui z eloq̄ differāt sic
accipe. Loquimur etiā si sine prudentia p̄ba agim⁹ ita fatuos atz
stultos loqui dicim⁹. ¶ Eloq̄mur autē cū sapiēter aliqd dicim⁹. ¶ E
in dicto p̄bo augēse. Legim⁹ itaq̄z in p̄beta. q̄ emittit elo. su. ter zē

volumē

Loqui
eloqui
E

¶ Des keyf lob ich. Hui⁹ in oēm rem honestā vigilantia laudo
Hui⁹ opam maximā p̄bo. Hui⁹ diligētia maximifacio. Huius
pseuerantiam precio maximo habeo.

¶ Der keyf vberwint alle ding. Nihil em̄ est q̄ diligētia pfici n̄
possit. Quidnā est q̄ frequēs cura psequi nō valeat. Cuiuslibet
operis obrustitas diligētia pmollit (vt Boeti⁹ testa) Fernoz nō si
nit rem abire infectam.

quiesco

¶ Ich will nit vff horn zu lernē gute kunst. Artibz optimis stu/
dere nō desinā. Disciplinis laudabilibz incūbere nō cessabo. Bo
nas artes ediscere nō quiescā. Hoc verbū quiesco apte cū infiniti
tuo p̄strui potest. Dicere em̄ valem⁹. Hui⁹ rei obseruari nō quies
scam. Turci xpianos oppugnare nunq̄z quiescere vident. ¶ Edis
scere idem est q̄ valde dicere. E em̄ ibi cōplere solet.

¶ Die sind nit zu lobē die vnster sind. o. d. g. Nulla psequēdi sunt
laude animo molles. Nunq̄d viri incōstantia prudēs quispiam
laudabit. Infirmitate animi laudabit nemo. Qui mēre instabili
est nemo hoim cōmendādū ducit. Interest inter nūquid z nōne.
Nūquid negatiuū exigit r̄siuū. Nōne p̄o affirmatiuū. Nō sine

Solium XLIII

ornatu ablitus aliquo loco sui gratia destruit. An boetius de consol. phie.
metro primo. Qui cecidit stabilis non erit ille gradu. hoc est. Qui ce-
cidit non erit stabilis gradus. Itē dicim⁹. Omnis res in tranquilli-
tate est cadere. Ea derelicta sis animo. Itē. cupere securus esse
animo. Itē dicim⁹. Ego scio hunc summo ingenio esse virum.

¶ Hunc
¶ Nonne.

Ich was mit solchen sorgen beladen das ich dein vergaß. o. d. g.
Animi mei importunitas id causauit quominus tui memor exis-
sterem. Animi mei tempestas maxima nullam rem tuam memoriam
agere me sinebat. Quod tui oblitus sum multiformes animi affectus
id effecere. Tot tantisque curis tui implicitus ut tui mihi nulla me-
moria esse potuit. varie rerum occupatioes te subire mentem meam ve-
rarunt. Importuni proprie sunt qui mari versant portus non dum attin-
gere. Translatiue autem importuni dicuntur qui non dum assecuti sunt
quod volunt. Etiam hi importuni dicuntur qui turbato sunt animo.

Als ich muessig zu wien was. Cum wienne negotiis vacuus essem
Cum wienne essem laboribus absolutus. Cum wienne ab omni
animi cura essem exoneratus.

¶ Impor-
¶ tunti

¶ Quod comparatio et rerum differentias eloqui valeam.

Der virgilius ist dem homero nit gleich. o. d. g. Virgilius cum home-
ro comparandus non est. Non puto homero poete huic clarissimo vir-
gilius parem esse. Quasi siquidem opinione virgilius homero siles ex-
istinare non potero. Super virgilius homerum fulgere probat opinio
In comparatione minus ad maius referri debet. non maius ad minus
Dicimus enim. Virgilius cum homero comparandus non est. Itē dicim⁹
Discipulus cum magistro non est comparandus.

Es ist leicht zu verstehen was vnterschied vnder den dinge ist
o. d. g. Facile est mente metiri inter res illas quid intersit. Harum
differentiarum rerum satis clarere puto. Credo autem graue scire quo
illa differant. Quatum res ille inter se distent satis palam existeret pu-
to. Qui res ille distinguant arbitror latere neminem. Iudico non
clam esse quantum inter se hec discrepent. Qui pro qualiter apud The-
rentium. Dicimus enim. Qui scis hoc verum esse. pro quibus scis hoc verum esse.

¶ Hunc quomodo manifestationem atque rerum occultationem
proloqui possumus ostendendum est.

Das verkund ich darumb das du wistst vñ erkennst den freunde 23

Doc id circo m et tibi scripsisse intelligeres velim vt q̄ tibi benefe-
cerint r̄ qui male aia duerteres. Ea de re scribēda duxi vt q̄ fideles
fuerint r̄ qui infideles te nō p̄tereret. Quo aicoz euoꝝ aim coḡ
sceres hec tibi nūcianda mecū decreui. Ut te nō fugeret amicoꝝ
tuoz varietas ea ad te denūciare p̄stitui. Nō oēs qui se tibi aly
cos simulāt amicos veros existimares id manifestare tibi negli-
gere nō potui. Ne amicoꝝ tuoz falsitas te falleret hec te scire ma-
ximope desideravi. ¶ Hoc signū vt notat causam efficientē Duo
aūt causam finalē. Exemplū de quo dicim⁹. Virtutes amplecten-
de sūt quo verā beatitudinem obtinere valeamus.

Ut
Duo

nūcius

¶ Nach dem vñ mir der Ruprecht das enbot. Postq̄ rupt⁹ cer-
tiorē me fecit. Postq̄ paul⁹ mibi id significauit. Ubi paul⁹ id mibi
h̄i retulit. Statim vt rupt⁹ hoc mibi annūciavit. ¶ Nunci⁹ aliqñ
cū significat cui referēda res iniungit Aliqñ significat illud qd̄ re-
ferri debet. Vultū tñ dicūt q̄ nūciū. n. g. significet r̄ quā manife-
stare absentī cupim⁹. Nūcius aūt significat illum cui referendū
negotium imponitur.

¶ Ich beger das du das wist. o. d. g. Volo id exploratū habeas
Volo id scias. Cupio vt hac in re certior fias. Volo id te ignora-
re. Volo id te p̄tereat. Volo id te fallat. ¶ In his silibusq̄ ordib⁹
ornate due ordōnes sibi sociant sine signo p̄nunciatio. Ornati⁹ ita
p̄dicūt. Volo id scias. ¶ Volo vt id scias. Itē Volo te id p̄tereat.
¶ Volo q̄ id te p̄tereat. Item Deum diligas. necesse est. q̄ q̄ deū
diligas necesse est.

¶ Ich hoer vō dem wesen vnser freunt als ich begerio. d. g. De
statu amicoꝝ nroꝝ audio q̄ volo. De rōib⁹ rez n̄faz sentio sedu-
lo q̄ grata sūt. De aicoꝝ fortunis accipio q̄ plimū me oblectant.
Dōd̄ successib⁹ itelligo meoz fautoꝝ id me oblectat solzuehēnt

Gesta
Acta

¶ Das ich war sag. Ut rez p̄fitear. Ut rez dicā. Ut rē vt seh⁹
enarrē. Ut actis p̄ba r̄ndēant. Ut gestis p̄ba capiet. ¶ Gesta r̄ a
cta h̄ d̄nt q̄ illa sūt in administratōe mgrat⁹ r̄ in reb⁹ maiorib⁹ et
republicā spectantib⁹. vt gesta pompeii. Gesta alexandri. ¶ Acta
p̄o enam rerum priuatarū ac familiarum.

¶ Das es euch zu wissen wer. Quom̄ esset vob̄ signatū. Quom̄
vobis nūciatū esset. Lū ad vos puenissem. Lū aurib⁹ vestr⁹ in

Solium XLV

sonuisset. Quom ad vos esset allatum.

Ich will geschweige das der peter alweg wider mich gewese ist. o. d. g. Non commemoro qd petrus i oibz meis inimicus summus sedulo exitit. Taceo qd petrus existimatioi mee detraxit. Quod petrus plurimum mihi obfuerat nunc pretereo. Nunc mitto qd petrus semp se mihi aduersariu constituit. In his oionibz color qda rhetoricus versat qui occupatio dicitur. qui sit quociens sermone euoluimus qd preterire nos uelle dicimus.

Das ist in yemant verborgen. Id oibus palam est. Hoc cuiqz plannu extat. Hoc unicuiqz apparet. Id constat oibz. Neminem illud fugit. Istud preterit neminem. Istud neminem latere scio.

Ich boer vil dieich beger schneod zeseyn. Vagna indies audire cogor que vana esse cupio. Plura accipio que falsa esse uelle. Sentio plura que cuperem semp esse ficta.

Als der Cicero schreybt. o. d. g. Ut scribit Cicero. Ut inquit Cicero. Ut cicero sentire videt. Ut cicero phibet. Ut apud Liceronem constare videt. Ut cicero testatur.

Ich bit dich du woelst das vergebe oder verschweigen. Te oratu velim ut negocium hoc celes. Te rogatu velim ut ea apud te rem serues. Uellem recorderes quod nup tibi reuelauit. Nec q pacto res illa gesta est in lucem prodeat tu uiz erat obnubere. Te peto ut re illa nunciqz prodas. Te obsecro ut neres illa logi abeat.

Es was danoch nit offen war. Non dum satis constabat. Non dum palam erat. Non dum erat auditum. Non dum satis erat exploratum. Non dum res erat detecta. Non dum negociu claruit.

Ich will das du das heimlich habst. Nolo abeat id longius. Volo id tibi soli serues. Habe id tecum. Secreto id serues uelim. Et si hac sermone traditione pauca sim complexus et miniam sermonum particulaz profecutus. tamen ut initio mecu conceperam sup res quasdam de quibus pleru nqz puerfari nos accidit latina quedam conscripsi quo dictionum quedam differetie vos non laterent quoqz et in familiari sermone et in epistolis consiciendis fieret. s promptiores.

Explicit Secundus liber.

- Sequuntur ea de quibus in hoc secundo libro tractatur.
- Primo. De his quibus divinum auxilium implorare possumus. Fo. xxv.
- Secundo de his quibus amicitiam et ea que circa amicitiam versantur explicare possumus. fo. xxvi.
- Tercio de his quibus amicorum patrie reipublice et aliarum rerum defensionem eloqui debeamus. fo. xxvii.
- Quarto de his quibus amicorum patrie et reipublice et aliarum rerum impugnationem errare valeamus. fo. xxviii.
- Quinto. quod de epistolis missis aut mittendis dicere possumus. fo. xxviii.
- Sexto de his quibus animi benivolentiam etiam alteri nos accommodatos ostendere valeamus. fo. xxviii.
- Septimo quomodo gratiarum actiones congratulationes et placentiam. eodem.
- Octavo de his quibus laudem vituperium ornatum et de orationum rei eloqui nos deceat. fo. xxxi.
- Nono quod de funerea sermone agimus. fo. xli.
- Decimo. quibus verbis de divitiis paupertate rerum ubertate et sterilitate loqui nos deceat. fo. xlii.
- Undecimo. quibus orationibus curam perseverantiam hisque si milia proloquamur. fo. xliii.
- Duodecimo. quomodo comparationes et rerum differentias explicare debeamus. fo. xliii.
- Tredecimo. Quomodo manifestationem atque rerum occultationem eloqui possumus. fo. xlv.
- Tractatus orthographe magistri Adalrici Ebrardi de Neuburga Laustrali Incipit feliciter.

Ex quam multe quidem

dictiones sunt. in quarum figuracione plurimi orthographe ignari sepe numero oberrare videntur. Ne igitur ut eos quos iam diximus vos error capiat equidem pro vestra institutione quarundam dictionum in quibus plerumque de vitare accidit debita regularemque compositionem paucis demonstrabo.

Amplius est hoc orthographe preceptum derivativum ad formam sui